

Izjava maršala Tita o vprašanju poljske meje na Odri in Niši

Beograd, 27. sept. (Tanjug). Predstavnik poljske novinarske agencije PAP se je obrnil na predsednika vlade FLRJ maršala Jugoslavije Josipa Broza-Tita s prošnjo, da odgovori na vprašanje: Kakšno je stališče vlade FLRJ glede poljske meje na Odri in zapadni Niši v zvezi z govorom ministra Byrnese v Stuttgartu?

Odgovor: Lahko vam zagotovim, da je mišljenje, ne samo naše vlade, temveč vseh naših narodov popolnoma soglasno v tem, da je pravičnost v pogledu teh meja na strani bratske Poljske republike. Takšno naše stališče izhaja ne samo iz dejstva, da so bile te meje odobrene v Potsdamu od velike četvorice, temveč tudi zato, ker nam je zelo dobro znana težka zgodovina poljskega ljudstva, ki je

bilo potisnjeno od nemških osvajalcev s teh svojih meja. Z ozirom na to, je upravičenost teh meja utemeljena zgodovinsko in etnično.

Vse nas je nenavadno presenetilo stališče g. Byrnese o tem vprašanju, ker takšno stališče ne samo, da povzroča veliko krivico Poljski, temveč tudi vnaša elemente nesoglasij in otežkoča dosego pravičnega mira na eni strani, na drugi strani pa vpliva takšno stališče nove nade in daje vzpodbude osvajalnim krogom v Nemčiji, ki bodo obrabeni s tem, znova hoteli osvojiti tuja ozemlja in ogroziti mir.

Zato lahko poljski narod računata ne samo na naše simpatije, temveč tudi na vsako možno podporo v tem vprašanju.

Plenarna seja mirovne konference

Vprašanje grško-albanske meje odstavljeno z dnevnega reda

Pariz, 27. septembra. Posebni dopisnik Tanjuga poroča:

26. septembra ob pol sedmih zvečer je bila plenarna seja mirovne konference. Na dnevnem redu je bilo obravnavanje pisma, ki ga je poslal v imenu Sveta ministrov sekretarju mirovne konference Georges Bidault o predlogu Sveta ministrov za pospešitev dela konference, ki naj bi se zaključila do 15. oktobra.

Na plenarni konferenci 30. avgusta je večina delegacij izglasovala predlog, da naj se na dnevni red plenarne seje postavi vprašanje predloga grške delegacije, da bi mirovna konferenca priporočila Svetu ministrov, da prouči in reši »gotova teritorialna vprašanja« med Grčijo in

Albanijo. To vprašanje pa ni bilo postavljeno na dnevni red. Zato je takoj po otvoritvi seje zaprosil za besedo šef jugoslovanske delegacije Edvard Kardelj. Vendar pa je James Byrnes, ki je predsedoval konferenci, prekinil šefa jugoslovanske delegacije in obrazložil z argumentom, da govornik postavlja nov predlog na dnevni red, za kar pa ni mesta z ozirom na že določeni dnevni red.

Šef sovjetske delegacije Molotov in šef ukrajinske delegacije Baranovski sta intervenirala zaradi tega poizkusa predsednika, da bi prekinil govornika.

Byrnes je bil prisiljen umakniti se in šef jugoslovanske delegacije je nadaljeval z govorom.

Govor Edvarda Kardelja

»Gospod predsednik, gospodje delegati!

Preden sprejememo današnji dnevni red, bi rad podal neko kratko ugotovitev in formalen predlog. Na 25. seji plenuma, to je 30. avgusta t. l. je grška delegacija podala naslednji predlog: »Plenarna konferenca, ki ima nalogo, da prouči osnutke mirovni pogodbi, ki jih je pripravil Svet ministrov priporoča, da Svet ministrov na temelju odlokov potsdamske deklaracije, ki se nanašajo na to, in z namenom vzpostavitve normalnih odnosov med Grčijo in Albanijo prouči in reši v duhu pravičnosti in pravice gotova neresena teritorialna vprašanja. Ta vprašanja so zaradi napada fašistične Italije proti Grčiji in okoliščin, pod katerimi se je vodila vojna proti njej, dobila značaj nujnosti. Konferenca prav tako priporoča, da naj bi se predstavnikom Grčije in Albanije dovolilo, da sodelujejo v debatah, ko bo Svet razpravljal o teh vprašanjih.«

Tako se glasi grški predlog. Nekaj delegacij, med njimi tudi jugoslovanska, je nastopilo proti temu predlogu že zaradi njegovega bistva, ker so bile mnenja da ta konferenca ni pristojna za reševanje teritorialnih zahtev proti zavezniškemu narodu, kot je to albanski. Večina delegacij je pri tem vprašanju na zasedanju mislila drugače in vztrajala na tem, da se ta predlog postavi na glasovanje. Nekateri delegacije, med njimi tudi jugoslovanska, so ob tej priliki izrazile mnenje, da bi se glasovanje o predlogu, ki sploh ne spada na to konferenco, lahko tolačilo celo kot obliko vplivanja na tako imenovani »plebiscit«, ki se je prav tiste dni izvajal v Grčiji. Druge delegacije so pa nasprotno odločno vztrajale na tem, da se predlog stavi na glasovanje. Iz uradnega zapisnika te seje je razvidno, da je predsednik po dolgotrajni diskusiji stavil ta predlog na glasovanje z naslednjimi besedami: »Sedaj bomo glasovali o grškem predlogu, ki obstoja v tem, da naj se vprašanje vključi v dnevni red prihodnje seje.«

Po glasovanju je predsednik sporočil rezultat z naslednjimi besedami: »Na ta način je bil predlog, ki ga je predložila grška delegacija, sprejet z 12 glasovi za, 7 proti in 2 vzdržanima.«

To pomeni in nobenega dvoma ne more biti, da je na plenarni seji 30. avgusta večina delegacij sprejela odločitev, da se bo o grškem predlogu razpravljalo takoj na prihodnji plenarni seji konference. Vendar pa to vprašanje ni bilo postavljeno na dnevni red niti na plenarni seji 6. septembra, niti ni bilo postavljeno na dnevni red današnje plenarne seje. To praktično pomeni, da je to vprašanje treba smatrati kot odstranjeno z dnevnega reda te konference. Ne bom se spuščal v razloge, ki so privedli do pobudne tega predloga do zaključka, da odstopijo od nadaljnje diskusije glede tega vprašanja. Toda samo dejstvo, da ni bil izveden sklep plenarne seje 30. avgusta, govori o tem, da je bilo vprašanje odstavljeno z dnevnega reda. To bodo brez dvoma pozdravili vsi pristajajoči miroljubnega sodelovanja med narodi, toda to bi brez dvoma pozdravili tudi sam nesrečni grški narod, ki je v svojo junaško borbo med vojno zaslužil boljše usodo, kakor to, ki ga je zadela. To je istočasno priznanje maledu, toda junaškemu in poštenemu albanskemu narodu, ki si je v svojim dostojanstvenim zadržanjem, kljub vsem mogućim klevetam, pridobil simpatije svobodoljubne svetovne javnosti. Toda mislim, da s tem stvar še ni formalno zaključena. Ne bi bil koristen in lep običaj, če bi ta konferenca dopustila, da bi neko vprašanje enostavno izginilo z dnevnega reda. Ako je odstranjeno z dnevnega reda, naj se to zapiše tudi v zapisnik. Zaradi tega jugoslovanska delegacija predlaga, kakor tudi z ozirom na to, da grški predlog ni bil podan na plenarni seji v določenem roku da se sprejme formalen sklep, da je vprašanje, ki je bilo načeto z grškim predlogom 30. avgusta na plenarni seji, odstavljeno z dnevnega reda.

Odgovor vlade FLRJ na noto o dozdevni kršitvi suverenitete grškega ozemlja

Beograd, 27. septembra. (Tanjug). V odgovoru, ki ga je poslalo ministrstvo za zunanje zadeve FLRJ v imenu jugoslovanske vlade na noto grškega poslanstva v Beogradu z dne 23. sept. t. l. o vprašanju dozdevne kršitve grškega ozemlja, izjavlja, da so trditve, ki jih vsebuje grška nota brez vsake osnove. V odgovoru je dalje: Jugoslovansko vlado resnično preseneča, da grška vlada ni mogla navesti nekoliko bolj otipljiv dokaz o dozdevnih incidentih, ker trditve kot n. pr. da se je nek incident baje zgodil »zadnje dni«, in da se je drugi zgodil »na prostoru, kjer se križajo grško-jugoslovanska in bolgarska meja« in da sta bila ob tej priliki »odpeljana dva grška pastirja« so očitno nejasne in nedoločene ter po mnenju jugoslovanske vlade ne morejo biti predmet resnega preiskovanja. Jugoslovanska vlada spoštuje suvereniteto ozemlja tujih dežel prav tako kot zahteva, da se spoštuje tudi suvereniteta njenega ozemlja.

Na drugi strani jugoslovanska vlada pozorno spremlja dirigirano in provokatorsko kampanjo dela grškega tiska in je mogla ugotoviti, da gre v tem primeru za vnaprej premišljeno akcijo, ki je naperjena proti Jugoslaviji in ki vsekakor ne more koristiti odnosom med dvema deželama.

Zato zavrača jugoslovanska vlada protest grške vlade kot neosnovan.

Ostavka bolgarskega vojnega ministra Damjana Velčeva

Sofija, 27. septembra. (Tanjug). Bolgarska brzojavna agencija poroča:

Minister za vojsko general Damjan Velčev je podal ostavko. Damjan Velčev bo prevzel mesto bolgarskega poslanika v Bernu.

SKLEPI SVETA ZUNANJIH MINISTROV ŠTIRIH VELESIL

Pariška konferenca bo končala svoje delo do 15. oktobra

Pariz, 27. septembra. Tass poroča: Na seji sveta ministrov za zunanje zadeve, ki je bila 24. septembra, so razpravljali vprašanje o ukrepih za pospešitev dela mirovne konference. Med razpravo je predlagal Bevin Svetu ministrov za zunanje zadeve, naj komisije na konferenci zaključijo delo do 5. oktobra, in to celo če ne bodo razmislile vseh vprašanj, ki so jim zaupana. Predlagal je tudi, naj plenum konference zaključi delo do 15. oktobra. Bevin je k temu predlagal, naj se predložijo vsa vprašanja, ki bi ostala do 5. oktobra neresena v komisijah, na obravnavanje plenuma.

Proti Bevinovemu zadnjemu predlogu je nastopil Molotov, ki je naglasil, da je tak predlog v nasprotju s pravilnikom konference, ki ga je slednja sprejela. V smislu tega pravilnika morajo komisije razmisliti in s pomočjo glasovanja do-

Tržaške množice protestirajo proti vzpostavitvi guvernerjeve diktature in kolonije v svobodnem tržaškem ozemlju

Trst, 27. septembra. Dopisnik Tanjuga poroča: Včeraj zvečer so bila po vseh predelih mesta Trsta protestna ljudska zborovanja proti poskusom, da bi vzpostavili guvernerjevo diktaturo in sistem kolonije na svobodnem tržaškem ozemlju. Pri Sv. Jakobu, na trgu pred Stednikom pri Sv. Soboti, na trgih pri Svetom Ivanu, pred cerkvijo v Rojanu in v Skednju se je zborovanje udeležilo na tisoče in tisoče Tržačanov. Povsod so nastopili govorniki, ki so izrazili zahteve in želje ljudstva po demokratični oblasti, po ljudski skupščini, ki bo zares

ljudska in ne tuja oblast. Mirovna konferenca mora upoštevati dejstvo, da si znajo Tržačani sami vladati.

Pri Sv. Jakobu je policija hotela že ob pričetku zborovanja razgnati zborovalce, a brez uspeha. Ko so se ti po končanem govoru razvrstili v sprevod, je kamion civilne policije v ulici del Bosco zavozil med množico. Policisti so brezobzirno vihteli lesene kijne, tekali za ljudmi in jih pretepali. Na pomoč jim je prišla tudi ameriška vojaška policija, ki je prav tako surovo pretepala ljudi.

Tržaški teritorij mora biti svoboden

Član Izvršnega odbora SIAU in član delegacije Julijske krajine na pariški konferenci tov. De Stradi, ki se je vrnil iz Pariza, je podal na tiskovni konferenci dne 26. t. m. daljšo izjavo o vtihih na pariški konferenci. Med drugim je omenil, da so člani delegacije obiskali predstavnike 21 držav, katerim so natančno obrazložili tržaški problem, kakor tudi problem celotne Julijske krajine, ki jim je bil skoraj docela neznan ali pa so imeli o njem napačne pojme.

Na koncu svojega referata je tov. De Stradi zahteval program SIAU-ja, katerega boj mora biti usmerjen na resnično demokratičen statut; dosledno demokratično ustavo, ki naj zagotovi vso oblast ljudstvu; upravo, sodstvo, policija in vse druge javne ustanove naj bodo demokratično orodje; na utrditev in poglobitev slovensko-italijanskega bratstva; popolno narodno enakopravnost; odločno borbo proti ostankom fašizma in vsaki obliki kolonializma; ožujanje industrije, financ, trgovine in plovbe; tesne ekonomske in kul-

turne slike z zaledjem. Po končanem referatu je odgovarjal na razna vprašanja novinarjev o guvernerju, o policiji, o mednarodni komisiji za nadziranje volitev, o volitvah, o državljanstvu itd.

Reakcionarne komisije onemogočujejo čistko fašistov v podjetjih

Trst, 27. sept. Dopisnik Tanjuga poroča: Reakcionarne komisije, katere je postavila ZVU za čiščenje fašistov v Trstu in na področju cone A Julijske krajine, so izvršile čistke samo v večjih podjetjih in industrijah. Tako so dale možnost fašističnim elementom, da so se zalekli v manjša podjetja. Sedaj so se po daljši dobi vendar odločili, da bodo izvršili čistke tudi v vseh manjših podjetjih na tem področju, vendar v drugačni obliki kakor prej. Medtem ko so doslej morali vsi nameščenci in delavci v podjetjih, kjer je bila čistka, izpolniti tako imenovane epuracijske liste, bo sedaj komisije delale čistke fašistov le na podlagi prijav. Na tak način prav gotovo ne bo mogoče izvesti temeljite čistke fašistov.

tudi glasovanje o vseh predlogih in amendentih, nakar bodo referati komisij izročeni plenumu konference.

Po razpravljanju so ta predlog sprejeli. Sklenili so tudi, da mora biti končno glasovanje glede vseh vprašanj, ki bodo predložene plenumu konference, zaključeno do 15. oktobra.

Zaradi strogega termina omenjenih rokov bodo morali pristojni organi konference izdelati pravilnik, ki mora v primeru potrebe predvidevati omejitve časa in število govorov, kakor tudi možnost, da bi prišlo do prekinitve razpravljanja o katerem koli vprašanju. Generalnemu sekretarju je dovoljeno sestaviti tak razpored za vsako komisijo, ki bi omogočil, da se glasovanje v komisijah izvede pravočasno, da bi bili referati predloženi plenumu konference v soglasju z zgornj navedenim načrtom.

DEKLARACIJA ŠTIRIH VELESIL O VPRASANJU ITALIJSKIH KOLONIJ

Vprašanje italijanskih kolonij bo rešeno eno leto po podpisu mirovne pogodbe

Pariz, 27. septembra. Tass poroča: Štiri velesile so objavile naslednjo deklaracijo o vprašanju italijanskih kolonij:

1. Vlade ZSSR, ZDA, Združenega kraljestva in Francije so se sporazumele, da bodo s pomočjo skupno izdane rešitve v času 1 leta od trenutka, ko bo stopila v veljavo mirovna pogodba z Italijo, določile končno usodo ozemeljskih posesti v Afriki, glede katere se Italija odreka vseh svojih pravic in pravnih osnov po pogodbi.

2. Štiri velesile določajo končno usodo ozemelj, o katerih je govora in bodo dale potrebno določitev njihovih mej, upoštevajoč tudi upanja in blaginjo prebivalstva, prav tako pa tudi potrebo po miru in varnosti, vendar upoštevajoč stališče drugih zainteresiranih vlad.

Delo ekonomske komisije za Italijo

Pariz, 27. septembra. Posebni dopisnik Tanjuga poroča:

Razprava v ekonomski komisiji za Italijo dne 25. sept. o vprašanju kompenzacij za škodo, prizadeto državljanom Združenih narodov v Italiji je bila zelo živahna. Komisija je sprejela v načelu francoski predlog, ki temelji na 75% kompenzaciji.

Proti angleškemu predlogu so glasovale delegacije ZDA, Bele Rusije, Brazila, Kitajske, Poljske, Češkoslovaške, Ukrajinske SSR in Jugoslavije. Indijska in francoska delegacija sta se vzdržali, medtem ko so glasovale za 100 odstotno kompenzacijo Avstralija, Belgija, Kanada, Abesinija, Velika Britanija, Grčija, Nova Zelandija, Holandija in Južnoafriška unija. Izid glasovanja je bil torej 9 proti 9 medtem ko sta se dve delegaciji vzdržali glasovanja.

Ob glasovanju o ostalih predlogih je bil jugoslovanski amendent odklonjen s 14 proti 4, dva pa sta se vzdržala glasovanja. Skupni sovjetsko-ameriški predlog o 25% kompenzaciji je bil odklonjen z 12 proti 5, trije pa so se vzdržali glasovanja. S 13 proti 5, dva pa sta se vzdržala glasovanja je bil končno sprejet francoski predlog o 75% kompenzaciji.

predsednik sveta Boleslaw Bierut poudaril ogromno važnost odločb, ki jih je sprejel poljski narodni svet, pri čemer je tudi podčrtal, da bo to imelo velik pomen za nadaljnji razvoj obnove in konsolidacije Poljske.

Kongres ameriških Slovanov podpira pravične jugoslovanske zahteve

Drugi dan kongresa ameriških Slovanov so razpravljali o ameriški zunanji in notranji politiki in zahtevali povratek k Rooseveltovi politiki in prijateljskem sodelovanju s Slovani.

Tretjega dne je kongresu prisostvovalo 18.000 ljudi. Kongres je otvoril Louis Adamič, predsednik kongresa pa je intel govor v katerem je ostro obsodil ameriško zunanjo politiko. Kongres je nato z navdušenim odobravanjem vseh navzočih sprejel pozdravne brzojavke generalisimu Stalinu in Sovjetski zvezi. Predsednik kongresa Kržički je kongresu sporočil pozdrave maršala Tita in Dimitrova, kar so navzoči sprejeli z navdušenimi ovacijami novi Jugoslaviji in prijateljstvu slovenskih narodov.

Sovjetski umetniki so zapeli »Pesem Stalingrada«, predstavnik Poljske dr. Lande pa je pozdravil kongres. Jugoslovanski veleposlanik Sava Kosanović je v svojem govoru ostro obsodil trditve, da želijo Slovani vojno in izrazil občudovanje, ker jugoslovanska delegacija ni mogla prisostvovati kongresu. Vodja poljske delegacije Swiercewski je v svo-

jem pozdravnem govoru naglasil, da je Poljska odločno proti namenu, da bi spremenili njene zapadne meje.

Po pozdravih predstavnika Sovjetske zveze Gorunova, češkoslovaškega predstavnika, duhovnika Giale in Cola Dragojčeva, predstavnika Bolgarije, je kongres izvolil v odbor za predsednika Lea Kržičkega, za podpredsednika Zlatka Balokoviča in Louisa Adamiča, za tajnika pa Dirinskega.

S kongresa so poslali resolucije mirovni konferenci, v kateri so podprli jugoslovansko stališče v tržaškem vprašanju. V brzojavki Wallaceu poudarja kongres, da vztraja v svoji borbi za povrnitev na Rooseveltovo politiko in na prijateljstvo s slovenskimi narodi. — Končno je bila sprejeta resolucija, v kateri protestirajo proti reakcionarni kampanji proti Jugoslaviji.

Ob burnem vzklikanju je bil sprejet predlog, da se s kongresa posljejo pozdravne brzojavke generalisimu Stalinu, maršalu Titu in predsedniku ZDA Trumanu.

Svetovna sindikalna federacija poziva 70 milijonov svojih članov v boj proti reakciji

New York, 27. sept. Na zaključni seji petdnevne zasedanja izvršnega odbora Svetovna sindikalna federacije je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri poziva Svetovna sindikalna federacija 70 milijonov svojih članov, da »obveste svoje vlade o svoji pripravljenosti, da se zoperstavijo vsem pripravam za novo vojno in da uničijo silo fašizma in reakcije, ki ogrožajo svetovni mir.«

Na svojem zasedanju je izvršni odbor sprejel tudi resolucijo, v kateri zavrača zahtevo Grčije, da je zastopana v Svetovni sindikalni federaciji, dokler grška vlada znova ne bo vzpostavila sindikalne svobode in dokler grški delavci ne bodo imeli pravice, da se svobodno organizirajo. Svetovna sindikalna federacija je objavila vso pomoč grškim delavcem v njihovi borbi za svobodo, ki je resno ogrožena.

Novo izvoljeni začasni predsednik Svetovne sindikalne federacije, ki je prišel na mesto Walterja Citrina, je izjavil,

da je izvršni odbor ponovil zahtevo, da se uporabijo diplomatske in gospodarske sankcije proti Francoski Španiji.

Novi volivni zakon na Poljskem sprejet

Varšava, 27. septembra. Kakor poroča PAP, je otvoril po poročilu ljudskega poslana Kliska o načrtu zakona o volitvi ljudskih poslancev predsednik sveta Boleslaw Bierut razpravo.

Ko je bila razprava končana, je postavil predsednik sveta Bierut načrt volivnega zakona na glasovanje. 306 poslancev je glasovalo za načrt, 40 pa proti. Na ta način je bil načrt volivnega zakona, po katerem se bodo kmalu izvedle na Poljskem volitve, izglasovan z absolutno večino.

S tem je poljski narodni svet zaključil svoje delo. Na koncu zasedanja je

PLENARNI SESTANEK CENTRALNEGA SVETA LJUDSKE MLADINE JUGOSLAVIJE

Organizacija Ljudske mladine je ponosna, da pomaga državi pri vzgoji novega državljanca

Beograd, 27. sept. (Tanjug.) Včeraj dopoldne je pričel z delom 5. plenarni sestanek Centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije, ki se ga je udeležilo več kot 200 delegatov iz vseh ljudskih republik. Na sestanek so prišli

tudi predstavniki komiteja za šole in znanost, komiteja za kulturo in umetnost, Zveze prosvetnih delavcev in ministrstva za prosveto LR Srbije, Izvršnega komiteja Svetovne federacije demokratične mladine, indijske in albanske mladine.

Za izboljšanje dela v pionirskih organizacijah

Tov. Stana Tomašević, članica Centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije, je imela referat o izboljšanju dela v pionirskih organizacijah. V njem je dejala, da je naloga pionirske organizacije vzgoja otrok k vdanosti in ljubezni do svoje ljudske države, težnji po marljivem učenju, vztrajnosti pri obvladovanju težkih in ljubezni za delo. Osnovno smer dela pionirske organizacije je dal maršal Tito: »V pionirskih organizacijah se usmerja naš mladi naraščaj na veliko zgodovinsko tmino, ki smo jo postavili v osvobodilni borbi.«

Vodstvo Ljudske mladine je pričelo reševati probleme pionirskega vodstva. Njegovi ukrepi so bili večkrat neučinkoviti, ker so bili za pionirske voditelje določeni mladi ljudje, ki jim je bilo težko vzpostaviti pravičen odnos napram učiteljem. V samem delu pionirskih organizacij je bilo mnogo nedostatkov. Čeprav so po kongresu mladinskih organizacij posvetili večjo pozornost temu vprašanju, je bila večina pionirskih organizacij ta pomoč večkrat samo formalna.

Viden uspeh je bil dosežen pri organiziranju pionirskih razstav in ustanavljanju pionirskih knjižnic. Organizacije ljudske mladine so se v tem letu povežale z ljudskimi oblastmi. Tako je šlo skozi letovišča več kot 24.000 otrok, a na izletih je bilo več kot 100.000 otrok. Na letoviščih so dosegli dobre uspehe v zdravstvenem in vzgojnem pogledu.

Pionirska organizacija ni edini činitelj, ki vpliva na vzgojo otrok, ker se otroci prav tako vzgajajo v krogu svoje rodbine in v šoli. Zaradi tega je III. kongres izdal odlok o tesnem sodelovanju pionirskih organizacij z Ljudsko fronto, AFZ-em in sindikati, s fizikalno zvezo Jugoslavije.

Otroški domovi so poleg dosedanjega ustvarjanja organizacij Ljudske mladine še vedno najbolj bolne točke. Je veliko

številu domov, katerim pionirska organizacija ni posvetila zadostne pozornosti.

Poseben problem, s katerim naj se bavijo pionirske organizacije, je problem tistih otrok, ki so prepuščeni ulici in so dorasli za šolo, pa je ne posečajo. Ljudske oblasti so zanje predvidevale ustanovitve posebnih domov, pionirske organizacije pa morajo ljudskim oblastem pri tem pomagati.

Da bi se organizacijska vprašanja čim bolj uspešno reševala, je potrebno pri vseh federalnih, oblastnih in okrožnih odborih formirati pionirski vodstva.

Centralni svet L.M. bo letos organiziral vsevezni pionirski zlet. Da bi zlet zajel vsa delovna področja in ne samo fizikalno, bomo dali zletu temo pod naslovom »Ustvarjanje nove Jugoslavije.«

Sekretariat Centralnega sveta je v dogovoru s komitejem za šole in pouk sklenil, da bomo pričeli ustanavljati pionirske domove. Skrb za te domove bi imele ljudske oblasti, množične organizacije in podjetja. Sekretariat je sklenil, da bodo v Beogradu odprli takšen centralni pionirski dom, po njegovem zgledu bodo ustanovljeni domovi tudi v vseh republikah.

Sekretariat Centralnega sveta je sklenil, da se bodo namesto prejšnjih svetov v vseh okrajih in četrtih večjih mest formirali okrajni štabi pionirjev. Ti štabi bi vodili vse delo pionirske organizacije. V štabe bi prišli člani sekretariata okrajnih odborov Ljudske mladine, referenti prosvetnega oddelka Ljudskega odbora, predstavniki Ljudske fronte, AFZ in fizikalne zveze ter direktor Doma pionirjev.

Predsednik Centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije, Rato Dugonjić, je prikazal potrebo po izpremembi načrta statuta pionirske organizacije in predložil komisiji novi statut. Nato je tov. Dugonjić imel referat:

temveč tudi, da praktično pomagajo pri obvladanju in dopolnjevanju znanja. Pri tem so organizacije Ljudske mladine v šolah pokazale visoko zavezo in skupaj z vseni našimi narodi s fizičnim delom prispevale za obnovo države. Ta pomoč je bila dragocena. Med fizičnim delom in učenjem pa ni bilo pravičnega razmerja. Obveznosti v pogledu fizičnega dela so se skoraj vedno izpolnile, ni pa bilo tako v pogledu učenja.

V letošnjem letu se zahteva od naše srednješolske mladine v prvi vrsti učenje in znanje. Pri tem ne bi smele nastati motnje. To pa še ne pomeni, da je nemogoče tudi velik prispevek pri raznih delovnih akcijah, ki prinašajo prav tako velike praktične koristi kakor tudi koristi za razvijanje novega odnosa napram delu.

Verjetno je, da bo takšen uspeh dosežen, če bomo v srednješolskih delovnih brigadah zajeli ne samo najbolj aktivni del mladine, temveč tudi ogromno večino srednješolcev, in če se bodo izvrševala dela enkrat na teden, če bo delovni načrt vnaprej pripravljen, prav tako pa tudi gradivo in orodje, če bosta pri delu disciplina in organiziranost, kakršna je bila na Mladinski progi in pri drugih velikih akcijah med šolskim letom.

Prav tako moramo tudi tistemu delu mladine, ki je podlegel reakcionarnim vplivom, posvetiti vso skrb. Napraviti moramo vse, da jim pomagamo. Okrepjeno delo naše organizacije s takšnimi dijaki bo pripomoglo, da bodo našli svojo pot in zavarovali svojo bodočnost.

O fizikalnem delu je Dugonjić rekel, da ima organizacija Ljudske mladine tudi nalogo formirati fizikalne aktivne po šolah. Organizira pa naj tudi njihovo pravilno delo in tekmovanje.

Organizacija Ljudske mladine je bila do konca tega leta v stanju urejevanja, ki ni bilo koščano niti v začetku šolskega leta. Zato niso mogle biti niti organizacijske naloge v teh organizacijah Ljudske mladine popolnoma izvršene. Pred organizacije v srednjih šolah spadajo tudi kot glavne in neposredne naloge urejevanje evidence, volitev vodstva skupin in članov sveta, volitev šolskega sekretariata in delovni načrt.

Na koncu svojega referata je Dugonjić pokazal na pomanjkljivosti mladinskega tiska, ki popolnoma ne odgovarja svojim nalogam.

Pri razpravi o poročilu Rato Dugonjića so govorili Zaga Umčević, Stevan Filipović, predsednik Zveze prosvetnih delavcev v Bosni in Hercegovini, ki je predlagal, naj bi plenum sklenil, da se bo vzpostavila tesna zveza med organizacijami Ljudske mladine in Zvezo prosvetnih delavcev.

Popoldanskega zasedanja plenuma Centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije se je udeležila skupina tujih študentov, delegatov z mednarodnega študentskega kongresa. Član sekretariata Glavnega odbora Srbije, Radenko Broić, je govoril o udeležbi srednješolske mladine Srbije pri številnih akcijah, izkazovanju pomoči ljudskim oblastem pri izvajanju gospodarskih ukrepov itd. V imenu komiteja za šole in znanost je govoril Ivo Vrančić. Poudaril je važno vlogo, ki jo je odigrala srednješolska mladinska organizacija pri urejevanju razmer po šolah.

Ob zaključku je govoril predsednik Centralnega sveta Ljudske mladine Rato Dugonjić. Poudaril je, da je bilo med diskusijo opaziti, da se vsi delegati strinjajo v enem vprašanju, to je, da se ustvari pravičen odnos do profesorjev, šole in učenja. Prvi pogoj pravičnega razvoja dela je izgradnja samega vodstva. Vodstvo mora vzpostaviti ozke stike s prosvetnimi organizacijami, z zvezo prosvetnih delavcev ter ljudskimi oblastmi, da bi lahko rešilo vsa vprašanja, ki se bodo še pojavila.

»Ob zaključku, tovariši, mislim, da vsi ti problemi niso novi. Te probleme smo dejansko postavili že lansko leto, toda postavili smo jih slabo, prepustili smo jih prosti volji, da se izvrje ali ne, ter jih nismo nadzirali. Mislim, da je uspeh v letošnjem letu odvisen od tega, v kakšnem obsegu se bomo držali posameznih vprašanj, ki smo jih tukaj skupno rešili, in od tega, v kakšnem obsegu bomo vložili v to svoje napore.«

Danski književnik M. A. Nexö je prispel v Ljubljano

Ljubljana, 27. septembra.

Danes popoldne ob dveh je prispel v Ljubljano znameniti danski pisatelj Martin Andersen Nexö s svojo soprogo in v spremstvu tovarišev Stilinovića, Bihalya in drugih. Na ljubljanskem kolodvoru so mu člani Društva slovenskih književnikov priredili prisrčen sprejem. Prvi ga je pozdravil pesnik Oton Zupančič, v imenu mesta Ljubljane pa predsednik Mestnega ljudskega odbora in književnik — prevajalec Nexöjevih del v slovenščino — tovariš Fran Albreht.

Martin Andersen Nexö

Veliki danski pisatelj Martin Andersen Nexö, ki je te dni gost Slovenije, je ljudski pripovednik v najboljšem smislu te besede. Po pravici ga primerjajo z Maksimom Gorkim zaradi podobnosti njune življenjske poti, zaradi snovi, ki jo obdelujeta, pa tudi zaradi visoke literarno-umetniške vrednosti njunih najboljših del.

Andersen-Nexö se je rodil 26. junija 1869 v delavski četrti Kopenhagna kot proletarski sin. Zato si je moral že zgodaj sam služiti kruh. Služil si ga je kot raznašalec časopisov, eno leto kot hlevar, šest let kot čevljarški vajenec in pomočnik. Kot zidarski podajalec se je seznanil z nemškimi steklarskimi pomočniki, ki je prvi prižgal v njem proletarsko zavezo in mu odprl oči za socialna vprašanja. V času svoje brezposelnosti je obiskoval zasebne visokošolske tečaje na Bornholmu in pozimi 1891-92 ljudsko visoko šolo v Askovu. Postal je učitelj, a je zaradi posledic svoje težke mladosti nevarno obolel. S podporo neke dobrotnice se je odpravil zdraviti se v Italijo in Španijo, kjer je ostal skoraj dve leti. Po svoji vrnitvi je zopet postal učitelj danskega jezika in je leta 1898 izdal prvo zbirko novel »Sence«. Od 1901 dalje se je popolnoma posvetil pisateljevanju.

Seznanjati slovenskega človeka s pisateljskim delom Andersena-Nexöja je skoraj odveč. Slovenski delovni človek ga pozna malone tako kot svoje domače pisatelje. Bral je v svoji materinščini izmed njegovih krajših del »Proletarske novele«, potopise »Po sončni Španiji« in roman »Družina Frankovič« (pod svojevoljno popačenim naslovom: »Prokletstvo«), v letih najtrše in najmračnejše jugoslovanske čaršijske diktature, ko je bilo jugoslovansko delovno ljudstvo oropano prav vseh človečanskih pravic in svoboščin, pa je vzljubil oba Nexöjeva največja, monumentalna proletarska romana »Stino« in »Pelleja Osvajalec«. Ti dve deli tvorita poleg romana »V božji deželi«, ki smo ga pred kratkim dobili v srbohrvaščini in ki je nekak danski vojni roman, osrednje življenjsko delo pisateljevo. Zapadna literarna kritika sodi o prvih dveh, da »svetovna literatura tema dvema

monumentalnima proletarskima romanoma (z izjemo nekaterih del Gorkega) nima ničesar postaviti ob strani. (Schuster, Weltliteratur der Gegenwart, I. str. 240.)

Slovenski delovni človek pa je spoznal iz teh del, da je Martin Andersen-Nexö iskren prijatelj in soborec delovnega ljudstva, ki spremlja njegovo trdo življenjsko pot ne z mehkoobnim sožaljem, marveč z vedrim, sončnim sočutjem in s strastno vero v njegovo končno odrešitev in zmago. Vzljubil je »Stino«, to sirotno človeško bitje, to proletarsko ženo-trpino, dekle in služkinjo, požrtvovalno mamicino in veliko junakinjo na težki fronti dela. Vzljubil je »Pelleja«, tega bodrega osvajalca delovnih množic, v katerem je upodobil pisatelj v pesniško preobrazeni obliki svojo mladost in svoje borbe ter izpovedal svojo neomajno vero v zmagovalno probojno silo proletariata. Dasi je bil ta roman zaključen še pred močnim vdorom velikega, očičujučega, revolucionarnega Leninevega nauka v vrste zapadnoevropskega proletariata, je vendar zgodovinsko verna, a nadvse zanimiva, pestra slika zapadnoevropskega delavskega gibanja v preteklem in v začetku novega stoletja. Da pisatelj, ki se je kot iskren, zvest soborec tega gibanja, kot velik ljudski umetnik že kmalu po prvi svetovni vojni pridružil Lenini zmagoviti partiji, danes verjetno sam ni zadovoljen z zaključkom »Pelleja Osvajalec«, nam priča to, da je, kakor smo poučeni, v drugi svetovni vojni po svojem begu iz fašistične ječe na Danskem za časa svojega bivanja na Švedskem in pozneje v Sovjetski zvezi napisal nadaljevanje svojega ljubljene »junaka«. Ko izide ta del, bo tudi slovensko ljudstvo v svojem jeziku bralo apoteozo zmagovitega pohoda revolucionarnega proletariata v »obljubljeno deželo«, o kateri je s tako vero pisal in govoril Nexö in njegov Pelle.

Danes pa osvobojeno slovensko delovno ljudstvo izreka velikemu pisatelju in zvestemu prijatelju delovnega človeka prisrčno dobrodoščilo in prijetno bivanje v naši sredini. Fran Albreht.

O nalogah Ljudske mladine v novem šolskem letu

»Naša šola že v veliki meri ustvarja svoje naloge in vzgaja novega državljanca FLRJ. Organizacija Ljudske mladine je lahko ponosna, da je našla pravilno pot, da državi pri tem lahko pomaga.

Ničesar pa ne bi bilo bolj napačnega kakor to, da bi bili preveč ponosni zaradi že doseženih uspehov in ne bi mogli videti, da niso rešene še mnoge naloge, ali pa da so rešene le na polovico. Zato ima plenum, ki razpravlja o enem izmed glavnih vprašanj, o nalogah mladine v srednjih in strokovnih šolah, poseben pomen. Plenum mora pomagati vsem organizacijam, da sprejmejo pravilno linijo in da se v novih pogojih in z novimi silami rešijo vseh napak in sprejmejo naloge, ki jih postavlja novo šolsko leto pred naše šole in posebno pred mladinske organizacije.

Tov. Dugonjić je nato naglasil interes, ki ga učiteljski in profesorski kader z malimi izjemami kaže za delo organizacije Ljudske mladine Jugoslavije. Prikazal je splošne napake srednješolskih mladinskih vodstev in prešel na vprašanje osnovnih nalog organizacije v šolah.

»Nujno je, da podrtam tudi osnovno nalogo organizacije v vseh šolah. Slednja je v tem, da Ljudska mladina podpira splošno prosvetno politiko naše nove ljudske države, ki gre za tem, da vzgaja skozi ves šolski sistem ljudi s širokim prosvetnim obzorjem, ki ne bodo dosegli samo nekega suhega znanja iz knjig ali pa samo ozko posebnost kakšne obrti. Srednja šola mora mladino oboževati z znanjem, ki ki ga bo tudi pokazala v vsakdanjem življenju, a strokovne šole morajo poleg strokovnih kvalifikacij dati našim mladim delavcem in kmetom tudi splošno kulturno izobrazbo. Zaradi tega se morajo naše mladinske organizacije rešiti šablona in enotnega dela. Za vsako šolo naj določijo poseben delovni program za tista vprašanja, ki so najbolj

značilna za ono šolo. Naša organizacija mora v prvi vrsti pomagati pri obvladanju predvidenega programa, istočasno pa je njena naloga tudi ta, da ta program s svojim delom dopolni, da bi prišli z naših srednjih šol kulturni ljudje, oboževani z znanjem, ki jim bo omogočilo, da bodo vsestransko pomagali pri izgradnji in razvoju naše domovine.«

Govorec o odnosu organizacije Ljudske mladine napram šoli je Rato Dugonjić obrazložil slabo prakso naših mladinskih vodstev v srednjih šolah, ki so mislili, da imajo zadnje besede v upravi, direktorju in profesorjih. »Mladinska organizacija v srednjih šolah je bila takoj od prvih dni svojega formiranja navdahnjena o nalogi: Pomagati pri tem, da bi učenci v naših šolah dosegli tisto znanje, ki jim je potrebno za nadaljnje življenje in da se v njih uvede trdna disciplina, ki je neobhodno potrebna za delo in dvigne ugled učiteljev.

Dogajalo se je, da šolska organizacija ni prosila pomoči pri svojem delu prav tam, kjer bi jo morala zaprositi — pri svojih profesorjih in vzgojiteljih. Bili so primeri, da so nekateri profesorji iz teh ali onih razlogov napačno razumeli vprašanja pomoči mladinski organizaciji, vzeli organizacijo popolnoma v svoje roke in ji tako odvzeli samostojnost delovanja ter ji hoteli vsiliti osebna mišljenja. Veliko važnost za bodoče delo mladine predstavlja ustanavljanje pedagoških svetov pri Centralnem svetu in federalnih svetih, ki bodo sestavljeni iz najboljših vzgojiteljev. Pripomogli bodo, da se bodo hitro popravile vse napake, ki se bodo pojavljale pri delu. Ko je Rato Dugonjić govoril o delu v prejšnjem letu, je navedel nekatere izkušnje in podrtal, da so si vse organizacije Ljudske mladine v srednjih šolah postavile za glavno nalogo ne samo to, da razvijejo voljo za učenje pri dijakih,

valo s svojo krvjo.

Na soglasno zahtevo ljudstva so poslali javnemu tožilu LR Hrvatske pozdravno brzojavko, v kateri pišejo: »Prebivalstvo Slavonskega Broda je danes spontano demonstriralo proti krvavim klavcem, ki bi hoteli znova vsiliti našemu ljudstvu zatiranje in bedo.

Prepričani smo, da boste z listinami podprto obtožnico potrdili in razgalili izdajalca hrvatskega naroda, duhovnega voditelja in zaščitnika križarskih, morilskih in roparskih tolp. Ljudstvo Slavonskega Broda je trdno prepričano, da bo ljudsko sodišče izreklo Stepincu in njegovi družini pravično sodbo ter jih bo kaznovalo za njihovo zločinsko delovanje.«

Množične demonstracije proti nadškofu Stepincu po vsej Hrvatski

V mnogih krajih Hrvatske je ljudstvo na množičnih sestankih izrazilo svoje ogorčenje nad zločinskimi delovanjem nadškofa dr. Stepinca in zahtevalo, da se ga najstrožje kaznuje.

Iz množičnega sestanka v Daruvarju, ki se ga je udeležilo nad 2000 ljudi, so poslali javnemu tožilu Hrvatske brzojavko, v kateri izražajo svoje zadovoljstvo ob aretaciji dr. Stepinca v Slavonskem Brodu so priredili včeraj spontane demonstracije, na katerih so obsodili protiljudsko, zločinsko in izdajalsko delovanje zagrebškega nadškofa dr. Stepinca. Ob treh urah je ljudstvo Slavonskega Broda odločno nastopilo proti vsem ljudskim sovražnikom, ki poizkušajo ogroziti velike pridobitve osvobodilne borbe ter mir in krvavo pridobljeno svobodo naših narodov. Na teli demonstracijah je prebivalstvo Slavonskega Broda izrazilo svoje veselje, da je bil nadškof Stepinac aretiran in da je proti njemu vložen obtožnica.

Po ulicah Slavonskega Broda je hodil velik sprevod, ki je šel več tisoč ljudi. Ljudje so nosili zastave in transparente s parolami: »Smrt klavcem!«, »Smrt izdajalcem v katali!«,

»Pravico ljudstvu« itd. Sprevidi so prihajali na Titov trg. Na zahtevo množice ljudstva so improvizirali veliko zborovanje, na katerem so govorili predstavniki Ljudske fronte, Ljudske mladine in mestnega sindikalnega sveta. Govorniki so podrtali, da aretacija Stepinca in ostalih protiljudskih elementov ne predstavlja napada na cerkev in vero. Pravično ljudsko sodišče bo izreklo pravično sodbo nad tistimi, ki skušajo uničiti pridobitve, ki jih je ljudstvo izvoje-

Izrečena je sodba proti razpečevalcem ponarejenih bankovcev in gospodarskim saboterjem na Sušaku

Sušak, 27. septembra. (Tanjug.) V četrtem dnevu razprave proti skupini razpečevalcev ponarejenih bankovcev in tihotapecev je bilo izvedeno dokazno postopanje, nato pa je pomočnik javnega tožila Hrvatske Tomislav Marković povzel besedo in poudaril, da je potek razprave dokazal, da ne gre za navadne ponarejalce, ki so imeli za cilj svojo gnotno korist, temveč, da je obstojal v naprej premišljen načrt in določen namen s čisto

političnim ozadjem. Ta namera je obstojala v gospodarski slabitvi naše države. Danes zjutraj ob 8. uri je bila izrečena sodba. Borivoj Frank, Ozren Jakovac, Stanko Jelinić, Mate Lončar, Tomazo Ivančič in Franjo Maglica so bili obsodeni na smrtno kazen z ustrelitvijo, trajno izgubo političnih in državljskih pravic in na zapleno celotne imovine. Ostali obtoženci so bili obsodeni na kazen odvzema svobode s prisilnim de-

Državljan in državljanka, vsi ki imajo volilno pravico in bodo na dan volitev odsotni iz kraja, v katerem so kot volivci vpisani, naj si pri odhodu iz svojega kraja osterbijo potrdilo, da so vpisani v volilni imenik

Na razpravi v Sarajevu so obtoženi duhovniki priznali udeležbo pri pripravljanju zločinov

Sarajevo, 27. sept. (Tanjug.) Na razpravi proti skupini organizatorjev in podprateljev križarsko-četniških tolp s tremi frančiškani na čelu postaja po zaslišanju obtoženih vedno očitnejša njihova zločin-

ska dejavnost, tako za časa okupacije, kakor tudi po osvoboditvi.

Iz izpovedb obtožencev je razvidno, da so bili oni glavni pobudniki banditskih organizacij. Ti laži-duhovni pastirji so pregovarjali svoje vernike k izvrševanju zločinov in jih podpirali v pripravah.

Frančiškan Karlo Katarić je priznal, da je bil pri svojem delu vezan z redovniškimi predpisi in da je zaradi tega prikrival zločine svojih sobratov. Na razpravi je bilo prav tako ugotovljeno, da so hodili v frančiškanski samostan skupno križarji četniki.

lom od 4 do 12 let, nekateri pa na kazen od 3 mesecev do 3 let prisilnega dela z odvzemom svobode. Juro Šipek, Giuseppe Grmek, Vladimir Caval, Ante Sala, Ahmet Mekić, Ante Perović, Patricije Špuric in Hamdija Tarterević so bili oproščeni.

Z »MLADINSKE PROGE«

Na »ovinku vseka« bo udarna minerska brigada zgradila nov predor

Mladinci 55. minerske brigade, ki je zaradi svojih velikih uspehov pri izgradnji Mladinske proge postala udarna, so po 4 mesecih v glavnem dovršili okrog 400 metrov dolg predor Majejca. Predor bo dovršen skoraj mesec dni pred določenim rokom. Povsod na Mladinski progi so sedaj dela končana ali pa grede h koncu. Od majeviškega predora proti Brčkem je treba položiti še 8-9 kilometrov tračnic, ki bodo v nekaj dneh položene. Čez nekaj dni bodo tudi z druge strani položene tračnice. Ko pa bo popolnoma dokončan predor na Majejci, bodo tračnice spojene.

Najtežja ovira, predor Majejca, je bila premagana pred določenim rokom. Sedaj pa so mladinske delovne brigade nepričakovano dobile novo in težko nalogo. Na 19. razdelnici je 300m dolg in 12 metrov globok vsek. Ko je bil vsek skoraj dokončan, so se zaradi slabega terena začele trgati zemeljske plasti in zasipavati progo. Ker so se plasti trgale v taki globini, da ni bilo moč misliti samo na čiščenje, se je uprava za gradnjo Mladinske proge po natančnem pregledu terena na tem vseku odločila, da bo s predorom tehnično rešila ta problem. Predor bo dolg okrog 200m, izven predora pa bodo v predvseh zgradili podporne zidove, ki bodo preprečili vsako novo trganje plasti.

V sredo 25. t. m. je bil pri predoru Majejca velik miting, ki so se ga udeležile vse delovne brigade s 14. razde-

lilnice, 55. minerska udarna brigada in strokovni delavci. Tov. Mihailo Švabič, član sekretariata Centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije in pomočnik načelnika uprave za gradnjo Mladinske proge, je mladinskim delovnim brigadam prikazal njihove dosedanje uspehe na Mladinski progi in jih opozoril na velik in težak problem, na vseko, ki se ruši in grozi, da proga ne bo v določenem roku dokončana. »Kljub vsemu, kar je naredilo 60.000 mladincev, svoje naloge nismo izvršili, še na kraju ne bo mogel voziti vlak iz enega konca na drugi, je dejal tov. Švabič in udarno minersko brigado, ki je zgradila 400 metrov dolg predor, pozval, naj kljub vsem težavam v dobrem mesecu, do 7. novembra, izvrši nov predor na vseki, ki se ruši. Na koncu je mladince pozval, naj grejo tja z zavestjo, da izvršujejo odgovorno nalogo. Z uspešno rešitvijo te naloge bodo pred jugoslovanskimi narodi in vsem svetom opravili veliko zaupanje in občudovanje do naše mladine.

Po končanem mitingu so brigadirji udarne minerske brigade enoglasno izrazili svojo pripravljenost, da odidejo na »ovinek vseka«, da tam z vsem svojim znanjem, sposobnostmi in silami opravijo ponos in čast nove jugoslovanske mladine. Sklenili so, da se bodo z vsemi silami potrudili, da bo proga dovršena v določenem roku. Slavni mladinski mineri so takoj nato odhiteli v predor Majejca, da bi tam čim več naredili pred svojim odhodom na »ovinek vseka«.

Reorganizacija tobačnega gospodarstva

V zvezi s splošnim državnim načrtom je bila z uredbo vlade FLRJ z dne 4. junija 1945 ukinjena uprava državnih monopolov, ki je vodila proizvodnjo, predelavo, prodajo, uvoz in izvoz najrazvostnejših gospodarskih dobrin. — Njene pristojnosti so prešle na posamezna ministrstva.

V zvezi z zakonom o državnih gospodarskih podjetjih, je ministristvo za industrijo FLRJ izdalo uredbo o ustanovitvi glavne uprave za tobak, ki je upravnico in operativno vodstvo za tobačna podjetja in ustanove na ozemlju FLRJ.

Pod vodstvom glavne uprave za tobak so:

1. Vse tobačne tovarne;
2. vse rajonske direkcije za proizvodnjo tobaka, to so: v Skoplju (za področje makedonskega tipa tobaka), v Mostaru (za področje hercegovskega tipa tobaka) in v Beogradu (za področje drinskega, moravskega in vojvodinskega tipa tobaka); Rajonske direkcije obsega mrežo tobačnih postaj na svojem področju.

Poleg teh čisto gospodarskih ustanov se nahaja pod vodstvom glavne tobačne uprave tudi tobačni inštitut v Prilepu, ki proučuje znanstvene metode v proizvodnji in predelavi tobaka.

Naša država razpolaga z izredno ugodnimi naravnimi pogoji za proizvodnjo kvalitetne odličnega tobaka. Posebno se odlikuje proizvodnja na področju makedonskega in hercegovskega tipa tobaka.

Glede na kakovost proizvedenega tobaka, ki je poleg drugega odvisen tudi od dobrote zemljišča, klime in tobačne vrste, je proizvodnja tobaka v FLRJ razdeljena na 4 velika proizvodna področja: Prvo je področje makedonske vrste tobaka, ki obsega LR Makedonijo in južno Srbijo zaključeno do Niša, drugo proizvodno področje hercegovske vrste tobaka, ki obsega Hercegovino, Dalmacijo in Crno goro, tretje drinsko-moravsko (centralno) proizvodno področje, ki obsega severozapadno Srbijo in vzhodno Bosno ter četrtič, proizvodno področje vojvodinske vrste tobaka.

S setvenim načrtom za leto 1946 je predvidena večja proizvodnja tobaka, kakor kdaj koli prej v bivši Jugoslaviji. Ta načrt je ustvarjen 90%. Zaradi velike suše pa je od zasajenih tobačnih stebel usahljelo okoli 15%. Kljub temu pa pričakujemo v teku tega leta, da bo to-

bačna žetev nad-povprečna, tako po kakovosti kakor tudi po količini.

Od pričakovane tobačne žetve na področju FLRJ odpade na področje makedonske vrste tobaka okoli 66%, na področje hercegovske vrste okoli 24%, a na področje drinsko-moravske in vojvodinske okoli 10%.

Rajonske direkcije bodo odkupovale preko svojih področnih tobačnih postaj tobak od proizvajalcev. Pri tem bodo strogo upoštevale, da bodo proizvajalci tobaka pravilno nagradi za svoj trud.

V proizvodnem načrtu za leto 1947 je predvidena proizvodnja tobaka v tistem obsegu, ki bo zavaroval zadostno količino tobaka za potrebe domačih tovarov, obenem pa tudi določene količine za izvoz.

Danes posvečamo izvozu tobaka posebno pozornost, ker mora tobak zavzeti odgovarjajoče mesto v naši izvozni bilanci.

Prikratk po osvoboditvi bo naša proizvodnja in predelava tobaka reprezentirala na praskem velesojmu v okviru razstave, na kateri je prikazana obnova in gospodarstvo naše države.

Razvoj in delo Naproz

Danes deluje v Ljudski republiki Sloveniji 113 Naproz, ki se uspešno razvijajo. Medtem ko je bilo v okviru teh zadrug v januarju le 90.254 združinskih članov, se je do maja povečalo njihovo število za celih 41%. Še bolj je porastel odstotek združinskih potrošnikov, ko se je v primeri z januarjem t. l. zvišal za celih 46%. Tako v Naprozah danes povprečno kupuje 45%, v nekaterih krajih pa že 80 do 100% vsega prebivalstva LRS. Blagovni promet Naproz, ki je znašal v januarju t. l. 85.300.000 din, je dosegel v samem aprilu na preko 200 milijonov din, kar znaša za 137% več kot v januarju. Posebno velik razmah so dosegle Naproze v okraju Slovenska Bistrica, v katerih kupuje danes 68% vseh potrošnikov.

Poleg široke potrošnje sodelujejo Naproze zlasti pri odkupu kmetijskih pridelkov. V prvih štirih mesecih tega leta so odkupile od kmetov 1071 vagonov krompirja, 54 vagonov fižola in 245 vagonov raznih žitaric in skupni vrednosti 66 milijonov din. Prav tako imajo prvenstveno vlogo pri sedanjem jeenskem odkupu poljskih pridelkov in sadja.

Za zboljšanje izbire, razmestitve in vzgoje kadrov

(Nadaljevanje in konec.)

Nadalje se je tovariš Hruščev pomudil pri nedostatkih v delu plenumov CK KP (b) U. Posamezni plenumi so bili sklicani brez potrebne priprave. Nanje je bil povabljen številnih aktiv. Na dnevnem redu plenumov je bilo mnogo vprašanih večinoma gospodarskih in kot referenti o njih so nastopali šefi uradov. Iz direktivnega organa so se taki plenumi spreminjali v instruktivna posvetovanja. Na njih je bila slaba razvita kritika nedostatkov v dejavnosti partijskih, sovjetskih in gospodarskih organov, kar nedvomno ne posepejuje pravilne vzgoje kadrov. Tovariš Hruščev je opozoril tudi na vrsto nedostatkov v delu plenumov oblastnih komitetov in sestankov partijskega aktiva.

V nekaterih partijskih organizacijah se krši načelo kolektivnega vodstva. Tovariš Hruščev je kritiziral prakso sprejemanja sklepov z vpraševanjem in obsojalne metode vodstva: administriranje, medklice, grožnje in žalitve dostojanstva komunistov. To se opaža zlasti pri sekretarjih oblastnih komitetov: harkovskega tovariša Čurajeva, černoziškega tovariša Zelenjuka in volinskega tovariša Profatilova.

Tovariši, ki so posegali v diskusijo o referatu tovariša Hruščeva, so poudarjali, da je CK VKP (b) v svojem sklepu čisto pravilno in pravočasno opozorjal na resne nedostatke in napake v šolanju, izbiri in razmestitvi kadrov v ukrajinski partijski organizaciji, in naštevati so primere iz prakse oblastnih organizacij.

Malone vsi v diskusijo posegajoči sekretarji oblastnih komitetov so se strinjali v tem, da so ti nedostatki in napake v veliki meri pojasnjeni s tem, da so se prvi sekretarji in biroji oblastnih komitetov sami odtegnili šolanju, izbiri in razmestitvi kadrov, da so prepustili to oddelkom za kadre, ki še daleč niso bili povsod kos svojim obveznostim.

Obenem je poseganje v diskusijo nekaterih tovarišev pokazalo, da ta ali oni še zdaj ni razumel svojih napak, da ni napravil zaključka iz sklepa CK VKP (b). Sekretar zaporozškega oblastnega komiteta partije tovariš Matjušin se je na primer spustil v zamotana razmotrivanja vprašanja o kadrih in šele po replikah udeležencev plenuma se je jel leviti, toda do konca svojega govora se mu to ni posrečilo.

Naše delo in uspehi

ZBIRANJE SEMEN ZA OBNOVO GOZDOV IN INDUSTRIJSKO PREDELAVO

Gozdovi so naše največje naravno bogastvo. Zaradi okupatorjevega pustošenja so potrebni smotne obnove, zato bomo morali poleg drugega pričeti z zbiranjem gozdnega semena. Hkrati pa ni nič manj važno nabirati tudi razno seme, ki ga potrebuje naša industrija.

Pri nas se zbiranju gozdnega semena odpirajo široke možnosti. Če bomo znali pravočasno in temeljito izpeljati akcijo za zbiranje, bomo poleg kritja potreb za obnavljanje gozdov državnega in privatnega področja Slovenije, lahko z gozdnim semenom pomagali tudi ostalim republikam, ali pa ga celo izvažali v inozemstvo. Zelo negospodarsko bi ravnali, če bi se odločili za uvoz semena iz inozemstva, v domačih gozdovih pa bi seme propadlo. Sicer pa je skoraj nemogoče računati na uvoz, ker so tudi v drugih državah gozdovi utrpeli mnogo škode.

Posebno važnost je treba posvetiti zbiranju storžev iglavcev jelke, smreke, duglazije in vse vrste bora. Če sodimo po dosedanjih poročilih, gozdne uprave in okrajni ljudski odbori niso razumeli pomena te akcije; poročajo namreč, da bo možno zbrati samo manjše količine semena, večkrat samo toliko, kolikor potrebuje gozdna uprava ali okrajni ljud-

ski odbor za svoje področje. Dejansko stanje pa ni tako. Danes se ne bomo zadovoljili s tem, kar se da doseči z najmanjšim trudom, večji del možnosti pa pustiti neizkoriščen. Akcija za zbiranje semen mora dobiti široko osnovo, zato pa bo treba začeti z delom že sedaj, zlasti še, ker bo seme letos dozorelo bolj zgodaj kot običajno. Gozdne uprave in okrajni ljudski odbori z dosedanjim iniciativno ne bodo dosegli rezultatov, ki so potrebni. Njihovo delo bo najuspešnejše, če bomo povežali svoja prizadevanja in zainteresirali čim več ljudi za nabiranje. Semena, oziroma storže bodo odkupovale Državne gozdne uprave. Prevzemale bodo seveda samo zdravo in čisto seme brez tuje primesi.

Naša industrija potrebuje sledeče plodove: brinje, želod, ježico. Slednja je zelo važna za proizvodnjo usnja. Tudi z zbiranjem teh vrst semena lahko dosti pomagamo našemu gospodarstvu, ker bi jih sicer morali uvažati iz inozemstva. Zato velja za zbiranje semena, ki ga potrebujemo za regeneracijo gozdov ali za industrijsko proizvodnjo, da je treba izrabiti vse možnosti do največje mere. Glavna naloga je poverjena gozdnim upravam in okrajnim ljudskim odborom, k delu pa je treba pritegniti tudi množične organizacije in šolsko mladino.

Napori ljudskih oblasti v Novem mestu pri gospodarski obnovi in pri reševanju stanovanjske krize

Da ublaži stanovanjsko krizo, je MLO v Novem mestu začel spet zidati in obnavljati dve večji stanovanjski poslopji, ki bosta verjetno pred zimo že pod streho.

Udarniškega dela se meščani kljub sklepu na zadnjem zborovanju volivcev niso udeležili, oziroma udeležili v tako majhnem številu (prvič 40 in drugih 15 ljudi), da je to vse obsežno vredno. Na pomoč so priskočili sindikati, AFZ in mladina, ki so s prostovoljnimi delom veliko pripomogli.

V Vojvodini se je pričel odkup koruze

V vsej Vojvodini se je pričel odkup letošnje koruze. Pridelovalci ne bodo odajali svojih presežkov odkupnim postajam »Zitoprometa«, temveč bodo z njimi sklepali pogodbe o odkupu. Kljub temu bodo dobivali predjem v denarju, ki bo znašal 65% vrednosti prijavljenih presežkov. Kot pri odkupu belih žitaric, se bo vršilo izplačevanje s čekovnimi nakaznicami. Po določeni ceni 235 din za metriski stot se bo odkupovala samo koruza, ki vsebuje do 22% vlage, a poleg tega mora biti zdrava in rešetana.

★

Jesenski setveni načrt v Kruševcu določa povečanje površine, posejane z žiti, za 22%

Po načrtu jesenske in spomladanske setve v kruševškem okrožju morajo to leto posejati s krušnimi žiti 22% površine več kakor lansko leto.

Po tem načrtu bodo posejali z industrijskimi rastlinami za 30% več površine kakor lansko leto, s sladkorno peso in sončnicami pa za 100% več kakor lansko leto.

Površina, ki jo bodo posejali z rastlinami za prehrano, pa bo povečana za 30%.

Ministrstvo za kmetijstvo LR Srbije je dalo dosedaj 36.000 kg semen sočivja, 15.000 kg rdeče detelje in živalskega graha za setev. V okrožju imajo v rezervi 10 vagonov semen. Pšenica, ki je prispela iz Vojvodine, je odlične kakovosti. Semena bodo dajali kmetom, ki nimajo svojega semena in onim, ki hočejo povečati posejano površino. Razpored semen bodo napravile okrajne zadruge preko svojih postaj. Strojeno bo vse, da bo pšenica prečiščena.

V nasprotju z nekaterimi prejšnjimi plenumi so mnogi govorniki na tem plenumu ostro kritizirali resne nedostatke v dejavnosti urav in oddelkov CK KP (b) U, ministrstev in uradov.

Posebno ostra in umestna je bila kritika uprave za kadre pri CK KP (b) U, ki sta v njeni dejavnosti prevladovala breznačrtnost in brezglavost. Sekretar nikolajevskega oblastnega komiteta KP (b) U tov. Filipov in mnogi drugi tovariši so trdili, da uprava za kadre zavlačuje ureditev mnogih vprašanih, ki jih sprožijo v CK KP (b) U oblastni komiteti Partije.

Vodilni funkcionarji uprave za kadre pri CK KP (b) U so v govorih na plenumu praktično ocenjevali svoje delo, govorili so o ukrepih, ki segajo po njih, da se odstranijo nedostatki. Žal tega ne moremo trditv o govoru načelnika organizacijsko-instruktorskega oddelka CK KP (b) U tov. Zlenka. On je govoril o nedostatkih v delu oblastnih komitetov Partije, toda ničesar ni povedal o svojem oddelku, ki tudi nosi odgovornost za te nedostatke.

Sekretar stalinskega oblastnega komiteta Partije tov. Melnikov je izjavil, da se za eno izmed največjih v Ukrajini — za stalinsko oblastno partijsko organizacijo organizacijsko-instruktorski oddelki CK KP (b) U malo zanimajo. Oblastni komitet ne dobiva od tega oddelka pripomb o svojem delu, načelnik oddelka tov. Zlenko pa v treh

letih niti enkrat ni prispel v stalinsko oblast.

Isto je izjavil na plenumu sekretar dnepropetrovskega oblastnega komiteta Partije tov. Najdenov, ki je priključil k tov. Zlenku druge funkcionarje CK KP (b) U: sekretarja CK tov. Litvina, namestnika sekretarja CK za transport tov. Čumačenka in načelnika vojaškega oddelka CK tov. Dehtjarkova.

Mnogim nedostatom in napakam bi se lahko izognili, če bi uprave in oddelki CK KP (b) pazljivo sledili delu oblastnih komitetov, — je rekel sekretar kirowskega oblastnega komiteta tov. Petrov. — Organizacijsko-instruktorski oddelki na primer, dobiva protokole plenumov ali seji biroja oblastnega komiteta. Celo ne da bi se napotili na teren, bi nas lahko funkcionarji CK obvestili in opozorili na nedostatke in napake v delu, pa tega niso storili.

Tov. Petrov je kritiziral poljedelski oddelki CK KP (b) U zato, ker poskušajo delati za ministrstvo za poljedelstvo in potiska tudi oblastne komitete na pot zamenjave zemljiških organov.

Govorec o mešanju funkcij partijskega in sovjetskega aparata, so govorniki na plenumu izjavljali, da morajo oblastni komiteti vsaj zato tako ravnati, ker izdajata CK KP (b) U in ministrski svet USSR čisto skupne odloke, med njimi tudi o vprašanjih, za katera bi zadostoval odlok sovjetske-

UDELEŽIMO SE AKCIJE ZA NABIRANJE ŽIRA

Izkoristimo lepe dni, oskrbimo se z dodatkom olja in rešimo našemu gospodarstvu desetine vagonov olja. Odrzki za masčobo ostanejo zbiralcu, kljub temu, da dobi za 10 kg oddanega suhega žira 1 kg olja. Zbrani žir sprejemajo podružnice Naproz in Navoda. V Ljubljani in okolici bodo sprejemale žir od 17 do 21 ure Naproze na Bleiweisovi cesti 31, v št. Vidu, Brezovici, Dev. M. v Polju, Dobravi, na Ježici in Sv. Jakobu.

Na Sušaku je pričela obratovati nova državna tovarna za likerje in sadne sokove

Na pobudo federalne uprave za sadje in povrtino je bila ustanovljena na Sušaku državna tovarna za predelovanje sadnih sokov, alkoholnih pijač in desertnih vin pod imenom »Učkas«.

Ze v začetku dela so delavci dosegli odlične rezultate. Ministrstvo za industrijo LR Hrvatske je pohvalilo z brzovajko upravo podjetja in ves delovni kolektivi, poleg tega pa so bili vsi nagradjeni s posebnimi denarnimi nagradami za uspehe pri izboljšanju kakovosti proizvodov, zaradi prihrankov v materialu in zaradi prekoračenja norme.

Tovarna bo začela tudi s predelovanjem domačih primorskih vin v penca vina, kar bo postalo važen izvozni predmet.

Notranja kolonizacija v Bosni in Hercegovini

Po končani kolonizaciji v Vojvodini je ministristvo za kmetijstvo in živinorejo Bosne in Hcegovine pričelo z notranjo kolonizacijo. V zemljiški fond za to kolonizacijo je prišla zemlja, ki spada pod zakon o agrarni reformi, pa tudi zemlja, ki so jo odvzeli ljudskim sovražnikom in zemlja Poljakov, ki so se izselili v Poljsko. Glavna področja, ki pridejo v poštev za kolonizacijo, so Lijevo polje, Bosanska Gradiska, Laktasi in okrajni Sabac, Derventa, Brčko, Bosanski Samac, Odjak in Bijeljina. Do 1. septembra t. l. je znašal zemljiški fond v Bosni in Hercegovini 83.000 ha zemlje.

Številno interesentov je zelo veliko, razpoložljiva površina obdelane zemlje pa relativno majhna. Tako je ministristvo sprejelo kakih 6000 prošelj za kolonizacijo, od katerih je možno ugodno rešiti za sedaj samo 1000. Precejšnje površine zemlje, ki spada v agrarni fond, so sploh neobdelane in jih tudi ni mogoče obdelati. Tako je n. pr. v bivši poljski koloniji Gu-mje-ra od 1500 ha zemlje možno obdelati samo 150 ha, ostalo zemljišče pa je mogoče samo pogozditi. Kjer ni naselij, to ovira kolonizacijo celo plodne zemlje, n. pr. v okolici Bijeljine. Toda tudi ta nedostatek bo skušala vlada odstraniti s kreditom 50 milijonov dinarjev za obnovo naselij, od česar bo do šet letu izkoristili 10 milijonov. To jesen in zimo bodo končali pripravave za popolno izgradnjo teh naselij.

Otvoritev šole na Kalu pri Št. Petru na Krasu

16. septembra so važani Kala slavno odprli svojo osnovno šolo. Na proslavi je tov. Veber, šolski upravitelj, dejal, da šola ni samo učilnica, ampak tudi vzgajališče, kjer se kujajo značajni dobri, pošteni in zavedni državljani. Sledilo so še recitacije in pevške točke.

Vsi bomo tudi sodelovali v novem tekmovanju za priključitev k FLRJ. Razglašen je bil že načrt, ki so ga izdelale močične organizacije. Nekateri so se takoj udeležili prostovoljnega dela in opravili 25 ur. Najbolj so se izkazale žene.

Rotar Miro.

Okrajna (mestna) volivna komisija za okrožno mesto Ljubljano ima svoje prostore v poslopju mestnega ljudskega odbora (magistrat), Mestni trg št. 27, soba št. 5/I, telefonska številka 41-49.

ga organa. V takih odlokih se dajejo direktive na dva naslova: oblastnemu komitetu in oblastnemu izvršnemu odboru.

Sekretar lvovskega oblastnega komiteta Partije tov. Gruščeki in drugi udeleženci plenuma so kritizirali pretirano okorelost, počasnost in nedotirano slednost uprave za propagando in agitacijo CK KP (b) U pri obravnavanju načelnih vprašanj.

— Uprava za propagando in agitacijo. — je rekel tov. Gruščeki, — nam ni toliko pomagala pri organizaciji kritike ideoloških popačenj v delih in predavanjih nekaterih zgodovinarjev in profesorjev, kolikor je zavirala razvoj te kritike. Ko so začeli pri nas kritizirati napake nekaterih učencev in pristašev buržoazno nacionalistične šole zgodovinarja Gruševskega, so funkcionarji uprave za propagando in agitacijo pri CK KP (b) U zaskrbljeno vpraševali: »Ali ne kritiziramo ostro? Ali ne bodo užaljeni tisti, ki jih kritiziramo?«

Na plenumu so govorili sekretar CK KP (b) U tov. Korotčenko, predsednik prezidija Vrhovnega Sovjeta USSR tov. Grečuha in drugi. Vseh govornikov je bilo 29.

Po zaključni besedi tov. Hruščeva je plenum CK KP (b) U sprejel sklep, v katerem je določil praktične ukrepe za čim hitrejšo odstranitev nedostatkov in napak v delu s kadri.

(»Pravda«, 23. avg. 1946.)

Svetovni tisk obširno komentira izjavo generalisima Stalina

Stalinove besede so utrdile zaupanje v ohranitev trajnega miru

Ves svetovni tisk živahno komentira izjavo generalisima Stalina, ki jo je dal angleškemu novinarju Alexandru Werthu.

»Daily Herald« je priobčil na prvi strani članek, v katerem pravi, da je svet pod vtisom Stalinove iskrenosti in bo Stalinovo izjavo, da »ne verjame v nevarnost vojne« toplo pozdravil. V uvodniku posebno pozdravlja Stalinovo izjavo o možnosti prijateljskih odnosov med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo.

Moskovski dopisnik AFP komentira intervju in se zadržuje zlasti pri odgovoru, v katerem govori Stalin o potrebi demilitarizacije in demokratizacije Nemčije. Med drugim pravi: Sovjetska zveza je bila in ostane edina od zaveznikov, ki je vztrajala na uničenju vojne industrije in popolni demilitarizaciji Nemčije.

Franoski listi poudarjajo, da je Stalinova izjava velik doprinos za mir v svetu. »Humanité« objavlja članek Piera Courtade, ki imenuje besede generalisima Stalina »besede miru«. »Ni potrebno poudarjati pomena intervjuja« — piše po Byrnesovem govoru in Wallaceovi aferi s Trumanom. — Stališa Sovjetske zveze bodo razsvetlila položaj v mnogih stvarih, ki so ga z nekakšnim zadovoljstvom zategnili oni, ki upajo, da bodo izkoristili sistematično ustvarjeno konfuzijo. Sovjetska zveza je še enkrat dokazala, da morebitne težave ne bodo pri-

hajale od nje. Vsakdo mora sprejeti svoj del odgovornosti.

List »Neues Deutschland«, centralni organ enotne socialistične partije Nemčije, pravi v svojem komentarju: Stalinove besede razkriščejo mednarodno atmosfero in razkrinkujejo tiste, ki širijo glasove o novi vojni.

Predsednik enotne socialistične partije Nemčije Wilhelm Pieck je o intervjuju izjavil: Nemške demokratične sile pozdravljajo Stalinove besede in se popolnoma strinjajo z njim, da je demokratizirana Nemčija najboljšje jamstvo miru. Trdno prepričanje, da sedaj ni nevarnosti nove vojne pobija vsako kriminalno propagandistično spekulacijo.

V vseh poljskih listih so Stalinovi odgovori dopisniku »Sunday Times« objavljeni na naslovnih straneh. »Rzecz Pospolita« piše v uvodniku: »Stalin je eden izmed redkih državnikov, ki se ne spušča v brezpredmetne razgovore in pozna moč in vrednost besed. Bolj jasne izjave bi ne bilo mogoče izreči. Upamo, da bo ta izjavo resno in blagodejno vplivala na svetovno politiko.

Prav tako so v celoti objavili besedilo intervjuja generalisima Stalina vsi budimpeštanski listi.

Listi v Buenos Airesu so objavili Stalinove besede na naslovnih straneh ter so prinesli tudi velike Stalinove slike. Objavili so tudi komentarje raznih novinarskih agencij iz Londona, Washingtona in New Yorka.

ZASEDANJE VARNOSTNEGA SVETA

Izjava Gromika o navzočnosti tujih čet v nekaterih državah

New York, 27. sept. Tass poroča: Predstavnik Sovjetske zveze Gromiko je govoril v Varnostnem svetu 23. septembra o navzočnosti čet Združenih narodov na ozemljih določenega števila držav, ki ne spadajo v okvir bivših sovražnih držav. Predlagal je, naj bi Varnostni svet vsaki državi članici organizacije Združenih narodov naročil, da predloži v roku 2 tednov Varnostnemu svetu naslednje obvestilo:

1. V katerih mestih na ozemlju Združenih narodov ali drugih držav z izjemo bivših sovražnih so sile drugih članov Združenih narodov ohranjeno koliko jih je.

2. V katerih mestih omenjenih ozemelj so letalska in pomorska oporišča, kakšen obseg imajo in ali so sestavljene iz oboroženih sil drugih držav članice organizacije Združenih narodov.

Gromiko je opozoril, da je bila v času vojne proti Hitlerjevski Nemčiji in militaristični Japonski navzočnosti zaveznikih čet na ozemljih držav — članice organizacije Združenih narodov, kakor tudi držav, ki niso sodelovale v vojni, nujna

vojna potreba. Toda vsled zaključka vojne je nadaljnje zadrževanje teh čet na ozemljih držav članic Združenih narodov in drugih držav neupravičeno. Kljub temu pa so po obvestilih, ki so nam na razpolago, čete zaveznikih sil še vedno na teritoriju nekaterih držav. Jasno je, da to povzroča zaskrbljenost zgoraj omenjenih držav, kjer so še vedno tuje čete.

Navzočnost tujih čet na ozemljih teh držav — je dejal dalje Gromiko — povzroča istočasno mednarodne in notranje politične zapletitve v teh državah, kajti tuje čete se čisto vmešavajo v njihove notranje zadeve ter podpirajo antidemokratske sile. Kot primer je Gromiko omenil Kitajsko.

Pozornost svetovne javnosti je bila večkrat obrnjena tudi na navzočnost britanskih čet v Grčiji ter njihovo vmešavanje v notranje grške zadeve. Varnostni svet je o tem že razpravjal.

Nato je Gromiko odgovarjal ameriškim in britanskim predstavnikom, ki so trdili, da pomeni postavitev tega vprašanja na dnevni red Varnostnega sveta propagando in da ni v skladu z ugledom Varnostnega sveta.

»PRAVDA« O CHURCHILLOVEM GOVORU

Mednarodna reakcija poizkuša ustvariti iz Nemčije orodje anglosaksonske agresivne politike

Moskva, 27. sept. Tass objavlja komentar mednarodnega opazovalca »Pravda« Viktorova, ki poudarja v zvezi s Churchillovim govorom v Zürichu, da poskušajo imperialisti znova napraviti iz Nemčije orodje agresivne politike v rokah anglosaksonskih držav. Churchill se zavzema za »Združene države Evrope«. Te morajo biti seveda osnovane na tovarštvu med Francijo in Nemčijo. To je sedaj dejal Churchill. To sta dejala tudi Laval in Ribbentrop v preteklosti.

Churchill se pojavlja v vlogi zagovornika Münchena in poziva, da uporabimo njegove lastne besede, da »blagoslovljeni način pobezbe«. Toda to ne more nikogar začuditi. Churchill je sam sebe razgalil, ko je priznal, da ne bi nasprotoval Münchenu, če bi bil verjel Hitlerju. Ali ni bil to isti Churchill, ki je še nedavno dejal, da je bila »napaka Hitlerja v tem, da je prekril Münchenski sporazum? Z drugimi besedami — Churchill je dal jasno razumeti, da bi se bil sprijaznil s Hitlerjem, če bi bil ta hotel izvršiti Chamberlainovo načrte. Churchill pokušaja sedaj za kullsam ustvariti isti »zahodni blok«, v katerem bi sodelovala tudi Nemčija pod zaščito in upravo ZDA. Ni brez pomena, da so se ZDA odločile, da se ne bodo umaknile iz Evrope. Churchill govori o miru, toda daje

močnejši poudarek ideji o neizbežnosti nove vojne. On hiti ustanavljati »Združene države Evrope«. Churchill je v zvezi s tem dejal, da se bo zmoglo pokazalo, da je čas prekratek, in da bi to svoje mišljenje potrdil, je dejal, da bo postala atomska bomba zelo razširjeno orodje.

Churchillov govor je povzročil slab vtis v Franciji. To je popolnoma naravno, ker Francozi niso pozabili, kam je pripeljal München in kaj bi pomenilo za njih oživljenje nemške agresije. Toda tudi v Londonu je bil sprejet Churchillov govor z rezervno. Tam so nezadovoljni s Churchillovo skrajno iskrenostjo.

Viktorov zaključuje svoj članek z besedami:

Churchill se ni ničesar naučil. Z obraza »tvorca miru« je padla krinka. Znova se pojavlja kot agitator za vojno, kot pravi hlapec mednarodne reakcije. Zasljepljen s sovražstvom proti Sovjetski zvezi in demokraciji si Churchill predstavlja, da ima pred seboj isto staro Evropo. Nikakor ni imel uspeha s svojimi načrti proti Sovjetski zvezi. Danes so ti načrti toliko bolj obsojeni na propast.

Churchill je ostal to, kar je bil — reaktor absurdnega tipa. Toda položaj je danes drugačen kot je bil nekoč. On se je spreminil. Demokratične sile Evrope budno čuvajo mir.

»Izvestija« razkrinkavajo izmišljotine turških listov

Moskva, 27. sept. Tass poroča: Izvestija« prinašajo članek v rubriki »Zivljenje v inozemstvu«, v katerem je rečeno:

»Turško časopisje objavlja pod velikimi senzacionalnimi naslovi poročila o manevrih v Egejskem morju, ki jih ima ameriško in britansko brodogradnja z grškimi in turškimi ladnjami. Govorijo, da bodo prav tako tudi sodelovale turške kopenske in zračne sile pri teh manevrih.

Pred nami je prizor odkrite oborožene demonstracije, organizirane od strani Amerikancev, ki so iz nekakšnega raz-

loga globoko zaskrbljeni za obrambo turške obale pred možnim napadom.

»Obisk močnega ladjevja« ameriškega in britanskega brodogradnje na Sredozemskem morju in njihov namen, da pride do skupnih manevrov s turškimi in grškimi brodogradnjo, jasno kaže, da se Velika Britanija in ZDA zanimajo za vprašanja Sredozemskega morja in morskih očin.

Njih želja, ki je bila prej izražena v jeziku not, je sedaj ponovljena z jeziku vojnih ladij in jeklenih pištev. Med tem ko v Varnostnem svetu diplomati vodijo pogajanja, so vojne ladje in letalstvo pripravljeno, da pričnejo govoriti na Egejskem morju.

Dobivamo vtis, da je sedaj brez vsakega dvoma jasno, kdo želi govoriti v jeziku vojnih ladij in jeklenih pištev in kdo nima strpnosti, da bi pričakal jezik agresivne vojne.

Dopisi »Ljudski pravici«

TRŽIČ NA GORENJSKEM

Tržičani grade fizikulturno igrišče s pomočjo vojske

Tržič je brez fizikulturnega igrišča. Mesni LO je zaradi tega fizikulturnemu društvu odstopil primerno zemljišče »Pod gradom«, ki ga je bilo treba zravhati. Treba je bilo izkopati in na drugem mestu zasuti okoli 6000 kub metrov materiala. Z vsa resnostjo so se fizikulturniki lotili dela. Spočetka so delali večer za večerom sami, pred dvema mesecema pa jim je začela pomagati tudi vojska in vsi prebivalci Tržiča. Šest nedelje je delalo

po 200 ljudi, med tedom pa so se vrstile množične organizacije. Sedaj jim je vojska napovedala tekmovanje.

Prostor, ki je bil vijugast in viseč, se naglo spreminja. Odkopali in zasuli so že okoli 4000 kub. metrov materiala. Do sedaj so se pri delu najbolj izkazali mladinci in mladinke, ki so se vrnili od dela na Mladinski progi Brčko-Banoviči, vendar vojske še nihče ne prekaša.

U. V.

Pod geslom »Manj nadzornikov in več udarnikov« gradi naša vojska fizikulturno igrišče v Tržiču na Gorenjskem.

FIZIKULTURA

TRST : LJUBLJANA

V nedeljo 29. t. m. bo ob 16. uri na igrišču FD »Svobode« nogometna tekma med reprezentanco Trsta in reprezentanco Ljubljane. Tržičani, ki že od nekdanj slove kot tehnično odlični in borbeni nogometni igralci, bodo poslali za to srečanje svoje najboljše predstavnike. Ljubljana je postavila v svojo enajstorico najboljših nogometašev iz FD Borca, Krma, Svo-

bode in Zelezničarja. Obeta se nam zanimiva borba med dvema močnima, enakovrednima enajstoricama, tako da bodo gojivo tudi najbolj razvijeni gledalci prišli na svoj račun. Predprodaja vstopnic za tekmo je na ljubljanskem fizikulturnem okrožju — Tabor, I. nadstr. levo (vhod nasproti belg. vojašnice) in v trgovinah Gorec ter Kolb & Zredalič.

V nedeljo bo v Beogradu mednarodna nogometna tekma

Jutri se bosta srečali v Beogradu nogometni reprezentanci Jugoslavije in Češkoslovaške. Nedeljska tekma bo vidna manifestacija bratstva dveh slovanskih držav. Češkoslovaška državna reprezentanca prihaja k nam po lepih zmagah, od katerih priča zlasti zmaga nad Švicco, da je češki nogomet zopet dosegel svojo odlično formo.

Češkoslovaška nogometna reprezentanca je prispela v Beograd v petek popoldne s posebnim letalom z naslednjimi igralci: Kopecki (Zidenica), Kocurek (Slavija), Vedral (Bohemijaš), Karlyk (Bratislava), Ralas (Zidenica), Hanke (Slavija), Janjyk (Bataj-Zim), Plaicki (Bohemijaš), Bilzan (Slavija), Klimet (Jednota-Košice), Zahar (Zilina-Nahradnici), Lestina

(Bohemijaš), Azina (Slavija), Nozir (Esa-Olomouc), Bradač (Slavija).

Da bi bila sestava našega državnega moštva čim boljša, je bila v četrtek trening-tekma z naslednjimi igralci: Franjo Sastarič, Miroslava Brozoviča, Vladka Čajkovskega, Aleksandra Atanackoviča, Cirila Simonovskega, Franja Rupnika, Stjepana Bobeka, Bega Mihajloviča, vsi CDJA (Partizan), Zvonka Mansidera, Dragutina Lejena, Ivana Horvata, Franja Volfa (»Dinamo« - Zagreb), Branka Stankoviča, Rajka Mitiča, Jovana Jerkoviča (»Crvena zvezda«), Lajco Jakovetič, Gojka Janičič (»Spartak« - Subotica), Mijodraga Jovanoviča, Božidarja Sandiča, Toša Filipoviča (»Metalac« - Beograd) in Sava Žirkoviča (»Radnički« - Vršac).

Po vsej državi tekmujejo za ZREN

V Samoboru so se pričela ta teden velika tekmovanja za ZREN. Prva dan tekem je nastopilo okrog sto tekmovalcev iz raznih fizikulturnih društev zagrebškega okrožja. Za vse tri značke se je prijavilo precej tekmovalcev in mnogi so že prekosili postavljene norme. Zaenkrat je dosegel najboljšo rezultate Milan Medved iz Samobora.

V Karlovcu so doslej tekmovali v metu bombe, diska, krogla, kopja in kladiva, v skokih in v vodu in v plavanju. V Dugi Resi se je doslej prijavilo 70 tekmovalcev. Po vsem okrožju se število tekmovalcev vsak dan veča.

V Sarajevu so 24. septembra izvegli v mestnem kopaljšču plavalno tekmovanje za ZREN. V nedeljo so v Sarajevu tekmovali borci, podoficirji in

oficirji sarajevskega garnizona JA. Tekmam je prisostvovalo mnogo gledalcev. Večina prijaviteljev je izpolnila osnovne norme in prešla v nadaljnje tekmovanje. Najboljše rezultate so dosegli: za zlato značko je v teku na 3000 m dosegel kapetan Mihailo Mihelič čas 11,28 min., za srebrno značko je na progi 1500 m zasedel prvo mesto Šuljo Belić v času 5,7 min., za bronasto značko pa borec Alija Mehmedović na progi 1000 m v času 5,12 min.

Poglej tabelo z normami za fizikulturno značko in se pripravi za tekmovanje!

Sovjetski dokumentarni film »Jugoslavija« v Ljubljani

V kinu »Matic« bo danes premiera novega sovjetskega filma »Jugoslavija«. Film vrtijo v Sovjetski zvezi že več mesecev in je dosegel povsod izredno velik uspeh. Film je sinhroniziran v 22 jezikih, ki jih govore v Sovjetski zvezi, tako da vsi sovjetski narodi lahko v svojem jeziku spremljajo film. V naši državi so sinhronizirali film v slovenskem, hrvatskem, srbskem, makedonskem in italijanskem jeziku.

Film »Jugoslavija« je zgodovinski in prikazuje štiriletno borbo jugoslovanskih narodov za njihovo svobodo in neodvisnost.

Režiral ga je polkovnik Leonid Varlamov, laureat dveh stalinskih nagrad, besedilo pa je napisal priznani sovjetski pisatelj Ija Ehrenburg, ki je tudi nagradjen s stalinsko nagrado. Film »Jugoslavija« ni navadna suha kronika dogodkov, ampak ga napolnjuje duh okolja, ki je v njem film nastal. Vsi prizori so verna in resnična podoba življenja jugoslovanskega ljudstva, so stvar bratstva, borbenosti in domovinske ljubezni.

Poleg prizorov, ki so jih posneli sovjetski in jugoslovanski operaterji, vsebuje film tudi nemške in ustaške filmske

posnetke. Prve slike kažejo predvojno Jugoslavijo in mirno življenje njenih ljudi. Mir zrušijo nemške tolpe, ki z bombniki nenadoma napadejo jugoslovansko prestolnico. Stara kraljevska vojska razpade, Jugoslavijo si razdele fašistični mogotci. Domači izdajalci pomagajo tujci pri uničevanju dežele in ljudstva. Göbbels je javlja svetu, da je »vojna na Balkanu končana«, toda tedaj vzplamti druga vojna — sveta domovinska vojna. Po vsej Jugoslaviji odhaja ljudstvo v gozdove. Posamezne skupine pogumnih borcev se združijo pod vodstvom Josipa Broza-Tita v partizansko vojsko. Ne z ognjem ne z mečem ne more sovražnik uničiti junških partizanov. Nečloveško je njihovo trpljenje in beda, toda klic »smrt fašizmu — svoboda narodov, jih vodi od zmage do zmage. Prihod zmagovite Rdeče armade jim da novih vzpodbud. Jugoslavija je svobodna. Osvobojeno ljudstvo proslavlja zmagovalce.

Film »Jugoslavija« je eden izmed najboljših sovjetskih dokumentarnih filmov in so ga predlagali za Stalinovo nagrado. Zaradi dragocene vsebine in tehnične dovršenosti je nedvomno umetnina, ki naj je nihče ne zamudi.

Prve mladinske volitve na Jesenicah

S harmoniko smo prispeli na volišče v Titov dom. Že teden dni so lepaki natanjali, da bodo 20. septembra mladinske volitve za sekretariat mestnega aktivna Jesenice. Na volivni konferenci sta govorila tov. Roman Stana in Janko Burnik, sekretar okraja. Prečitali smo spisek mladine in kandidatno listo, nato pa je mladina volila.

Ko je volilna komisija štejevala glasove, smo sklenili, da morajo volitve biti prelomnica v našem dosežanjem delu. Izid volitev smo navdušeno pozdravili. Tov. Roman Stana se je kot ponovno izvoljeni predsednik mestnega odbora LMS zahvalil za zaupanje. Dejal je, da bo naša ljudska oblast pri mladinski organizaciji našla trdo oporo v obnovi. Z enominutnim molkom smo počastili spomin padlih in zaključili naše prve mladinske volitve.

Aleksandra — Milana.

★

POSTOJNA. — Ob obisku v Kranju so postojnske žene zbrale 1060 lir in 2230 dinarjev, ki so jih darovale partizanskim sirotam, nastanjenim v Mladinskem domu v Kranju. Obiskale so tudi Bled, kjer so pozdravile bratsko albansko delovno brigado, ki po dvomesečnem delu uživa oddih na Bledu. Krizalj Stelka.

★

ST. PETER NA KRASU. — Iz tovarne »Sikla« v St. Petru na Krasu je bilo te dni poslano v inozemstvo deset vagonov lesenih plošč raznih debelosti in vrst, ki bodo služile za izdelavo ladijskega pohištva in za tapeciranje sten v kabinah. To je prva večja pošiljka odkar delavci sami vodijo tovarno.

Ogarev.

SAH

Brzoturnir posameznikov za prvenstvo Gorenjske

Gorenjski okrožni šahovski odbor priredi v nedeljo, dne 29. sept. t. l. ob 9. uri dopoldne v Radomljah množični brzoturnir posameznikov za prvenstvo Gorenjske ez l. 1946. Pravico do tekmovanja imajo vsi člani gorenjskih šahovskih organizacij in oni šahisti, ki stalno bivajo na področju Gorenjske. Prvi trije bodo prejeli spominske diplome za nagrado in priznanje. Gorenjski šahisti imajo za to priliko lepo prometno zvezo od jutranjih vlakov z avtomobilji iz Kranja v Radomlje in nazaj. (Vhod iz Kranja ob 7. in 8. uri zjutraj izpred palače Pokojninskega zavoda ohranilo gostilne »Beksel«.) Dolžnost vseh gorenjskih šahistov je, da se te prireditve udeležijo, ker bo to, kot kaže, do sedaj največja šahovska prireditve v Sloveniji, saj je že prijavihjenih okrog 100 udeležencev.

Razpis

Fizikulturna zveza Slovenije, odbor za odbojko in košarko, razpisuje v mesecu oktobru dva tečaja za vodnike odbojke in košarke v društvih. Tečaja se bosta vršila od 7. do 15. X. za moške in od 14.—20. X. za ženske v telovadnem domu na Taboru.

Vsako fizikulturno okrožje mora prijaviti v tečaj po 7 udeležencev, ki naj bodo po možnosti že vigrani ali pa vsaj že vajeni iger z žogo.

Tečajniki morajo prinesli s seboj potrebno telovadno opremo in copate. Društva naj pošljejo prijave direktno na Fizikulturno zvezo Slovenije, Ljubljana, Tabor, v prepisu pa naj obvesto o tem svoja okrožja.

Prijavo je poslati najkasneje do 4. X. 1946.

Zaradi pregleda sodniškega kadra bo v nedeljo, 13. oktobra, ob 8 na Taboru zbor vseh sodnikov in kandidatov za sojenje za obe igri. Od tej prilike bodo tudi sodniški izpiti za kandidate, ki še nimajo izpitov iz obeh iger.

GO FZS.

Nastop ljubljanskih pevskih zborov

V okviru kulturno-prosvetnega festivala nastopijo ljubljanski pevski zbori v nedeljo 29. sept. v veliki filharmonični dvorani.

Dopolden ob 8. uri prične pevska tekma. Za tekmo se je prijavilo 32 zborov. Po večini so ti zbori ustanovljeni po osvoboditvi, nekaj pa šele med pripravami za festival. Posamezni zbori štejejo od 20 do 72 članov. Čez 30 članov nimajo zbori: LMS Vič, LMS vladnih ustanov, LMS Kozovnik, centralni mladinski zbor, KOK Zelezničarjev, poštarjev, mešani zbor grafikov, sindikalni pri KMS, Cankar, mešani zbor iz Polja, AFŽ iz Zg. šiške, delavsko pevsko društvo na Taboru, pevsko društvo Slavec itd.

Najboljši zbori bodo nastopili v veliki filharmonični dvorani ob 8. uri večer na koncertu. Pri ocenjevanju zborov se bo komisija ozirala na okolnosti, ki so v njih nastali, na socialni sestav, na delovne pogoje, na program itd. Dala bo vse priznanje tistim, ki delajo v najtežjih okolnostih ter tako vzbujajo v našem delovnem ljudstvu zanimanje za umetnost.

Milena Babič.

ZAVOD ZA METEOROLOGIJU NA UNIVERZI — PROGNOSTICNI ODDELEK — JAVLJA:

Vremenska napoved za soboto, 29. septembra: megleno, nato jasno.

URADNE OBJAVE

KLINIČNE BOLNIŠNICE V LJUBLJANI — SPREJEMI IN AMBULANČNI PREGLEDI

V tekočem letu je število bolnikov v kliničnih bolnišnicah (dnevno se jih oglašuje 300 do 400) tako naraslo, da je nujno potrebno, da se reorganizira sprejem in da se tudi bolniki sami držijo določenega reda.

Sprejemi v klinične bolnišnice se vrše izključno samo od 8 do 12 dopoldne. Izven tega časa se bodo sprejemali samo res nujni primeri (infekcijske bolezni, nezgode, akutno vnetje slepiča in podobno). Klinike so stalno prenapolnjene z bolniki, zato naj se vsi najprej obrnejo do svojega krajevnega ali okrajnega zdravnika. Bolnik sam ali pa tudi zdravnik naj vpraša ustreznega kliniko, kdaj bi sprejem bil mogoč. Od prijaviteljev se sprejemo samo najnujnejši primeri (do 250 na dan), manj nujni se pa odklonijo in se jim svetuje zdravljenje na domu pod nadzorstvom krajevnega ali okrajnega zdravnika. Državni uslužbenci ter svoji naj prinese s seboj uradno potrdilo o zaposlitvi, državni upokojenci poštni odrezek zadnje nakazane pokojnine. Člani železniških bolniških blagajna pa predpisano bolniško nakaznico. Članom Federalnega zavoda za socialno zavarovanje pa ni treba predlagati bolniške nakaznice.

Plačevanje oskrbnih stroškov. Bolniki, ki sami plačajo oskrbne stroške (obrtniki, trgovci, posestniki itd.), naj po možnosti takoj ob sprejemu plačajo oskrbne stroške vsaj za 10 dni vnaprej. Ob odhodu iz bolnišnice naj se javijo v sobi 7 na bolnišnični upravi, kjer se bo napravil dokončni obračun. S tem bi bili znatno razbremenjeni tudi krajevni ljudski odbori, ker bi tako po večini odpadlo izterjevanje oskrbnih stroškov. Prošnje za znižanje ali odpis oskrbnih stroškov naj siromašni bolniki, ki so sicer sami dolžni plačati oskrbne stroške, ne vlagajo na upravo kliničnih bolnišnic ali na ministrstva, temveč izključno le na krajevni LZ, ki bo prošnje temeljito pretrlesel in jih poslal okrajnemu LO v dokončno rešitev.

Ambulancijski pregledi. Ambulancijski pregledi so brezplačni. Pravico do njih imajo državni uslužbenci in upokojenci ter njih svoji in socialno zaščiteni (siromašni). Državni uslužbenci in upokojenci ter njih svoji se morajo izkazati z legitimacijo, potrdilom, dekretom o upokojitvi itd.. siromašni pa morajo pokazati potrdilo krajevnega LO, da so zares siromašni. Miličniki morajo predložiti potrdilo odnosno napolnico milične ambulance.

Ambulancijski pregledi so: kirurška klinika: aseptična postaja vsak dan od 8—10, septična postaja vsak dan od 8—10, nezgodna postaja vsak dan od 8—10, urološka postaja v terek, četrtak in soboto od 8—10; interna klinika: v ponedeljek, sredo in petek od 8—12; ortopedska klinika: v terek, četrtak in soboto od 9 do 10; otološka klinika: v terek, četrtak in soboto od 8—9; dermatološka klinika: vsak dan od 8—9; okulistična klinika: vsak dan od 9.30—10.30; neurološka klinika: v ponedeljek, terek, sredo, četrtak in petek od 8—9; porodniška klinika (Štajmarjeva 3): vsak dan od 10 do 11; ginekološka klinika (Leonšček): vsak dan od 10—11 in od 16—17; stomatološka klinika: vsak dan od 9—10; onkološki zavod: v ponedeljek, sredo in petek od 9—10.

Ob nedeljah in praznikih ambulancijskih pregledov ni. TU 1102.

POTRDLA O ŠOLANJU OTROK DRŽAVNIH USLUŽBENCEV

Federalni državni upokojenci, ki jim ministrstvo za finance LR Slovenije izplačuje rodbinsko pokojnino ali doklado za nad 16 let stare otroke, morajo predložiti ministrstvu potrdilo o rednem šolanju takoj po vpisu otroka v šolo. To velja za vse otroke, takoj ko dopolnijo 16. leto starosti.

V potrdilo šole naj bo navedeno, ali prejema otrok štipendijo oziroma podporo in koliko na mesec, ali je v brezplačni oskrbi v zavodu in od kdaj. Za dijake na univerzi je treba predložiti potrdila za vsak semester.

Upokojence, ki v 30 dneh po začetku šole ne predložijo potrdila, prejme pokojnino ali doklado za otroka šele od prvega prihodnjega meseca po predložitvi potrdila.

Zvezni državni upokojenci naj taka potrdila predložijo naravnost ministrstvu za finance FLRJ v Beogradu, ki jim nakazuje pokojnino. Iz pisarne ministrstva za finance. TU 1103.

DNEVNE VESTI

Ustavitev regeneracije starih žarnic. — Obvestilo vsem OLO, industrijem in trgovcem, ki posedujejo stare žarnice. Obveščamo vse interese, da tovarna »DIS«, Zagreb, prevzema stare žarnice v obnovo samo do 1. novembra t.l. Nadaljnje zbiranje naj se ukine. Zbrane stare žarnice s celimi baloni se lahko še odprejo v tovarno »DIS«, Zagreb, v navedenem roku. Nadaljnje popravilo se prekine, ker bo v kratkem času dovolj novih žarnic. — »Elektrotehna«, Ljubljana.

Razveljavljamo štampiljko COLMS-a (četrtina odnosa LMS), ki je imela premer dva in pol centimetra, naslednje vsebine: ZVEZA SLOVENSKE MLADINE RAJON BEZIGRAD. Vsako potrdilo ali kaj podobnega, opremljeno s to štampiljko, je neveljavno.

Fizkulturno društvo »Bratstvo«, Zgornja Sika, otvori v nedeljo, dne 29. t. m., ob 15 v domu »Bratstvo« plesne vaje. Vpisovanje in plačilo šole bo vsako nedeljo od 10—12 in od 14 dalje. — Plesni odsek »Bratstva«.

Sindikalna podružnica. Predilnice Litija v Litiji vabi vse okoliške sindikalne podružnice, da se udeležijo v nedeljo, 29. t. m., razvija sindikalnega prapora Podružnice predilnice, ki bo združeno s pestrim sporedom in pristo zabavo.

Carinski inspektorat v Ljubljani se je s centralno carinsko blagajno preselil v nove poslovne prostore v Cankarjevo ulico 6. — Uradne ure za stranke so vsak dan od 10—12. Telefonska številka 45-67. Glavna carinarica v Ljubljani, Miklošičeva 17, ima tel. št. 46-72.

Izseljenci, interniranci, pregnanci in druge žrtve fašizma v nedeljo, 29. septembra, bo ob 9 v dvorani FD (prej Union) zborovanje vseh vojnih žrtv fašizma. Na dnevnem redu je razprava o položaju, vrnitvi imovine, organizaciji in drugih prečih vprašanih vojnih žrtv. Pridite vsi! — Sklicatelji.

Za tekmovanje pevskih zborov okrožnega mesta Ljubljana je prijavičenih 32 zborov. Najboljši od teh bodo nastopili potem na javnem koncertu v nedeljo ob 20 v veliki filharmonični dvorani. To bo izredno zanimiv zborov koncert. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

Blagovna centrala Nabavnih in prodajnih združenj — konzumni odsek — galanterija —

Šolstvo

Komisija za socialno skrbstvo na ljubljanski univerzi sporoča tovarišem, ki se mislijo vpisati na univerzo, kakor tudi ostalim slušateljem, da so se na razpolago štipendije za šolsko leto 1946-47 za slušatelje metalurško-fizičarskega oddelka tehnične fakultete. Zato naj reflektanti vložijo prošnje na predpisanih formulirjih, ki jih dobe pri komisiji za socialno skrbstvo, s potrdilom o premoženjskem stanju in življenjepisom do 30. septembra 1946 pri socialnem referentu rudarsko-fizičarskega oddelka v Gorupovi ulici, poslopje Srednje tehnične šole. — Komisija za socialno skrbstvo.

Vpis v državni inštitut za fizikulturo v Beogradu. Po uradnem sporočilu Inštituta za fizikulturo v Beogradu sporočamo, da je prvotni rok za vlaganje prijavi pri republiškem ministrstvu za prosveto podaljšan. Vsi zainteresirani, ki imajo po dosežanih objavljenih razpisih pogoje za sprejem v to šolo, naj takoj naredijo te prijave za šolanje v Inštitutu, ker bo rok za prijave zaključen do 2. oktobra. Možnost prijavljanja v to šolo imajo tudi interesi iz cone B.

Državna zobotehnična srednja šola v Ljubljani. Redni pouk se prične v ponedeljek, 30. t. m. I. letnik ob 8, II. letnik ob 14.

FIZKULTURA

PRVENSTVO SREDNJIH ŠOL V LAHKI ATLETIKI

V soboto, 28. t. m., ob 14.30 in ne v nedeljo, kakor je bilo prvotno v razpisu, bo na Stadionu srednješolskega prvenstvo v lahki atletiki. Spored tekem je naslednji:

Moški: tek na 60 m in 100 m, skok v daljino in višino, met krogle in diska.

Ženske: isto kakor moški, razen teka na 100 metrov.

Tekmovati smejo samo dijaki in dijakinje, ki so stari vsaj 14 let, in sicer največ v treh točkah. Rezultati, doseženi na tem tekmovalju, bodo priznani tudi za ZREN.

Poverjenik za fizikulturo pri MLO prosv. odd.

FIZKULTURNIKA JA BODO SPET TEKMOVALI ZA ZREN — HOJA NA 20 KM

Za v nedeljo, 22. t. m., smo videli, da je fizikultura v edincih JA zajeta res množično, ko je kopalnice v Tivoliju oživilo od tolikih tekmovalcev, saj jih je plaval skoraj 400. Če si jih opazoval natančneje, si videl, da so preželi vedrine in ambicije. To ni bilo samo pri plavanju, temveč se prepleta skozi vse življenje naših borec.

Tudi v nedeljo bo tekmovalje za ZREN. Fizikulturniki ljubljanskega garnizona bodo pokazali svojo vztrajnost v hoji na 20 km.

Start bo v Tivoliju (Lattermannov drevored) ob 7.30. Prva bo odšla skupina tekmovalcev za zlato in srebrni znak, nato pa za bro-

KINEMATOGRAFI

LJUBLJANA. UNION: Francoski film »Poročnik Imbert«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. — MATICA: Premiera sovjetskega dokumentarnega filma »Jugoslavija«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. — SLOGA: Sovjetski film »Bogdan Hmeljnicnik«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. — KODELJEVO: Ameriški film »Medolija hrepenežja«, tednik. Predstava ob 20. MARIBOR. ESPLANADE: Ameriški film »Oni z dna življenja«, tednik. — GRAJSKI: Češki film »Korak v temo«, tednik. CELJE. METROPOL: Francoski film »Strupe«, tednik. — DOM: Ameriški film »Mali oglasi«, tednik. KRANJI. Ameriški film »Tanzani«, tednik. PTUJ: Sovjetski film »Volga-Volga«, tednik.

PRESKRBA

SVEZE MESO

V soboto, 28. t. m., prejemo potrošniki okrožnega mesta Ljubljane od 7—11 pri svojih stalnih mesarjih na odrezek »I — 11 d meso septembra in »III — 31 d meso septembra po 10 dkg svežega mesa. Cena je 32 din kilogram.

LJUBLJANSKIM TRGOVCEM!

MLO-oddelek za trgovino in preskrbo ponovno poziva vse trgovce v mestu Ljubljani, da morajo trgovsko blago vidno označiti s cenami ter da ga morajo imeti v prodajnem lokalu na razpolago kupujočim potrošnikom. Le v primeru, da je trgovski lokal z blagom popolnoma založen, je dopustno vskladiščiti blago tudi v stranske prostore ali v za to namenjena skladišča. V tem primeru pa mora biti blago tako razdeljeno, da je istovetno blago v prodajnem lokalu in v stranskih prostorih (skladiščih). Vsako drugo vskladiščenje kakor tudi zadrževanje blaga (rezerviranje) je nedopustno.

Posebej opozarjamo trgovce, da stavijo takoj v prodajo vse tanke ženske nogavice, ki jih imajo na zalogi, in da v svoje izložbe razstavijo to blago, ki pa mora biti na vidnem mestu tudi v lokalu samem. Izložbe ne smejo biti prazne.

PRESELITEV SKLADIŠČA PODRUŽNICE NAVODA V LJUBLJANI

Obveščamo naše odjemalce, da se zaradi selitve našega skladišča od Verliča v prostore »Javnih skladišč« ne bodo izdajala živila v dneh 28. in 30. septembra ter 1. oktobra.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

OPERA

28. septembra, sobota, ob 20: Smetana: »Prodana nevesta«. Izven.

29. septembra, nedelja, ob 15: Pevska tekma. Izven. — Ob 20: Puccini: »Madame Butterfly«. Izven.

SINDIKALNO GLEDALIŠČE TRBOVLJE

28. septembra, sobota, ob 19.30: Fr. Lipah Glavni dobitek. Prva repriza.

KONCERTI

Jutri ob 20 bo v veliki filharmonični dvorani koncert najboljših ljubljanskih pevskih zborov. Kdo nastopi, bo določeno na dopoldanski izbirni tekmi. Nastopajoče zore in spored se bo javljalo na koncertu. Vstopnice danes ves dan v knjigarni Glasbene Matice, jutri, v nedeljo, ob 7.30 pri blagajni v veži kina Matice.

RADIO

569 m/449 m/46 m

DNEVNI SPORED ZA SOBOTO, 28. SEPT.

6 Sovjetske in partizanske pesmi na ploščah — 6.15 Napoved časa, vesti in pregled sporeda — 6.30 Pester in veseli spored — 7.15 Napoved časa, vesti, objave in radio koledar — 7.30 Pesmi jugoslovanskih narodov — 15 Smetana: Wallensteinov tabar, simf. pesnitev — 15.15 Napoved časa, vesti in objave — 15.30 Pol ure melodij iz sovjetskih filmov in operet na ploščah — 14 Slovenske narodne peje Tone Kozlevčar, na harmoniko ga spremlja Avgust Stanek — 14.15 Napoved časa in poročila — 19 Oddaja za predšolske otroke: Bajka o palicah — 19.15 Razgovor s poslušalci — 19.45 Ruski pevski zbor: rj na ploščah — 20 Napoved časa in poročila — 20.10 Plesi in pesmi iz slovenskega sveta — 21.30 veseli minut — 21.30 Igra plesni orkester RI. pod vodstvom Bojana Adamiča — 22 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda — 22.15 Pester spored za konec tedna.

Menza uslužbencev okrajnega ljudskega odbora na Prevaljah sprejme takoj

perfektno kuharico

z mesečno plačo 2000 din, z besedami dva tisoč dinarjev, ter z vsa oskrbo. Pogoji: starost 40—45 let, prijazna ter zavedna Slovenka. Istotam se sprejme

pomožna moč

za kuhinjo z mesečno plačo 700.— din, z besedami sedem sto dinarjev, in z vsa oskrbo. Pogoji: starost od 20—30 let, prijazna ter zavedna Slovenka. Reflektantinja naj pošlje svoje poudbe na »Upravni odbor menze okrajnih uslužbencev na Prevaljah«

Gostinsko podjetje SLOVENIJE

TURIST-HOTEL

sprejme takoj večje število vavencev gostinske in kuharske stroke, pod zelo ugodnimi pogoji, ki jim omogočajo popolno oskrbo in uspešno izučitev v stroki

Interesenti naj se javijo na pers. odseku »Turist hotela«, Gledališka ul. 8/1, Ljubljana

Glavni urednik Ivan Bratko, Ljubljana. Kopitarjeva 6. Naslov uredništva, uprave in tiskarne »Ljudske pravice«, Ljubljana. Kopitarjeva 6. — Telefon 23-61—23-65. Št. ček računa 16.690. Tel. št. oglašnega oddelka 36-85. Tel. št. za naročnino »Ljudske pravice« 30-30, Miklošičeva cesta 5.

DANES V KINU »MATICI« PREMIERA SOVJETSKEGA DOKUMENTARNEGA FILMA JUGOSLAVIJA

Film je sinhroniziran v slovenskem jeziku. Vabimo vse organizacije, da prirede množične obiske filma. Pri množičnih obiskih znaten popust! PREDSTAVE ob 16.15, 18.15 in 20.15.

MALI OGLASI

DVE SPALNICE iz mehkega lesa, vezani, prodam. Naslov v podružnici »Ljudske pravice«, Kranj, pod št. 92.

IZGUBILA sem prometno knjižico od ženskega kolesa P 0291 na ime Anželj Maria, Maribor, Praprotnikova 9, in jo proglašam za neveljavno. 91

IZGUBILA sem osebno in OF-legiti-macijo, potrdilo o prijavi bicikla ter družinski list na ime Potočnik, Pekro 68, kontrolni list za motor na ime Podkrižnik, Reka 7 ter jih proglašam za neveljavne. 89

IZGUBIL sem denarnico z vsemi dokumenti na ime Mandeljc Antou, Padova 31, p. Rače, in jih proglašam za neveljavne. 88

SIVILJSKE OBRTE bi se rada izučila do konca. Imam že poldrugo leto vajeniške dobe. — Iščem primerno in dobro šiviljo. Ponudbe pod »Marjiva«-5418. 3418

PRODAM moško žepno uro Doxa in ženski silvalni stroj. Flerin Vladimir, Domžale, Šolska ulica 22. 3419

OBJAVA. Obveščamo vse potrošnike cements,

Osrednji zavod za socialno zavarovanje v Zagrebu potrebuje za svoj sanatorij v Vrtnjački banji 1 dietetsko kuharico

Prošnje je vložiti pri Osrednjem zavodu za socialno zavarovanje v Zagrebu.

da je do nadaljnjega nabava ukinjena. Na proza, Trbovlje. 33

VAJENKO za trgovino z usnjem sprejemem. Pisane ponudbe pod »Marjiva« in poštna-3417 pošljite na upravo lista. 3417

DVOSTANOVANJSKO VILO, oddaljeno ne več kot 15 minut od centra, kupimo v Ljubljani. Ponudbe na Gospodarski urad FZSZ, Ljubljana, Levstikova 25. 3422

Tovarna gume v Kranju

išče 5 strojnih tehnikov 2 perfektni korespondentki

Ponudbe s kratkim življenjepisom poslati upravi podjetja

IZŠEL JE SVETOVNOZNANI SOVJETSKI ROMAN

V. KAVERINA:

DVA KAPITANA

KNJIGA NAGRAJENA S STALINOVO NAGRADO. MILIJONSKE NAKLADE. CENA ZA OBA DELA: KARTONIRAN DIN 100.—, VEZAN DIN. 140.— ZALOZBA MLADINSKA KNJIGA.

Izšla je prva knjiga iz zbirke: Zločini italijanskega okupatorja v »Ljubljanski pokrajini«

INTERNACIJE

Knjiga je spisana po izvirnih uradnih italijanskih spisih. Objavljeni so zapisniki konferenc, na katerih so italijanski oblastniki skovali zločinski načrti popolne izselitve vseh Slovencev in navodila, po katerih so ta načrt izvajali.

Knjiga bo izredno zanimiva za vse, ki so prestali grozote italijanskih internacijskih taborišč.

Knjiga je bila napisana v »Komisiji za ugotavljanje zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev za Slovenijo« in s sodelovanjem »Instituta Narodne osvoboditve pri Predsedstvu LRS«

CENA: broširan izvod Din 70.—, polvezan 90.—, vezan 120.—.

Knjiga je naprodaj v prodajalnah Slovenskega knjižnega Zavoda ali pa se naroča naravnost pri »Komisiji za ugotavljanje zločinov okupatorja in njihovih pomagačev za Slovenijo« v Ljubljani, palača Bat'a, IV. nadst.

Umrl nam je naš preljubi mož, oče, stari oče, brat, tast in stric

Vinko Plevčak

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 29. t. m. ob 16. uri na pokopališču v Ljubljani. Ljubljana, Rogaska Slatina, Celje. Žalujoča žena Milka, otroci, bratje, sestra in ostalo sorodstvo.

Naročnino za »Ljudsko pravico« plačate ahko v podružnic na Miklošičevi cesti ali pr upravi Kopitarjeva 6 prilil

Oglasni oddelek »Ljudske pravice« ima telef. št. 36-85!